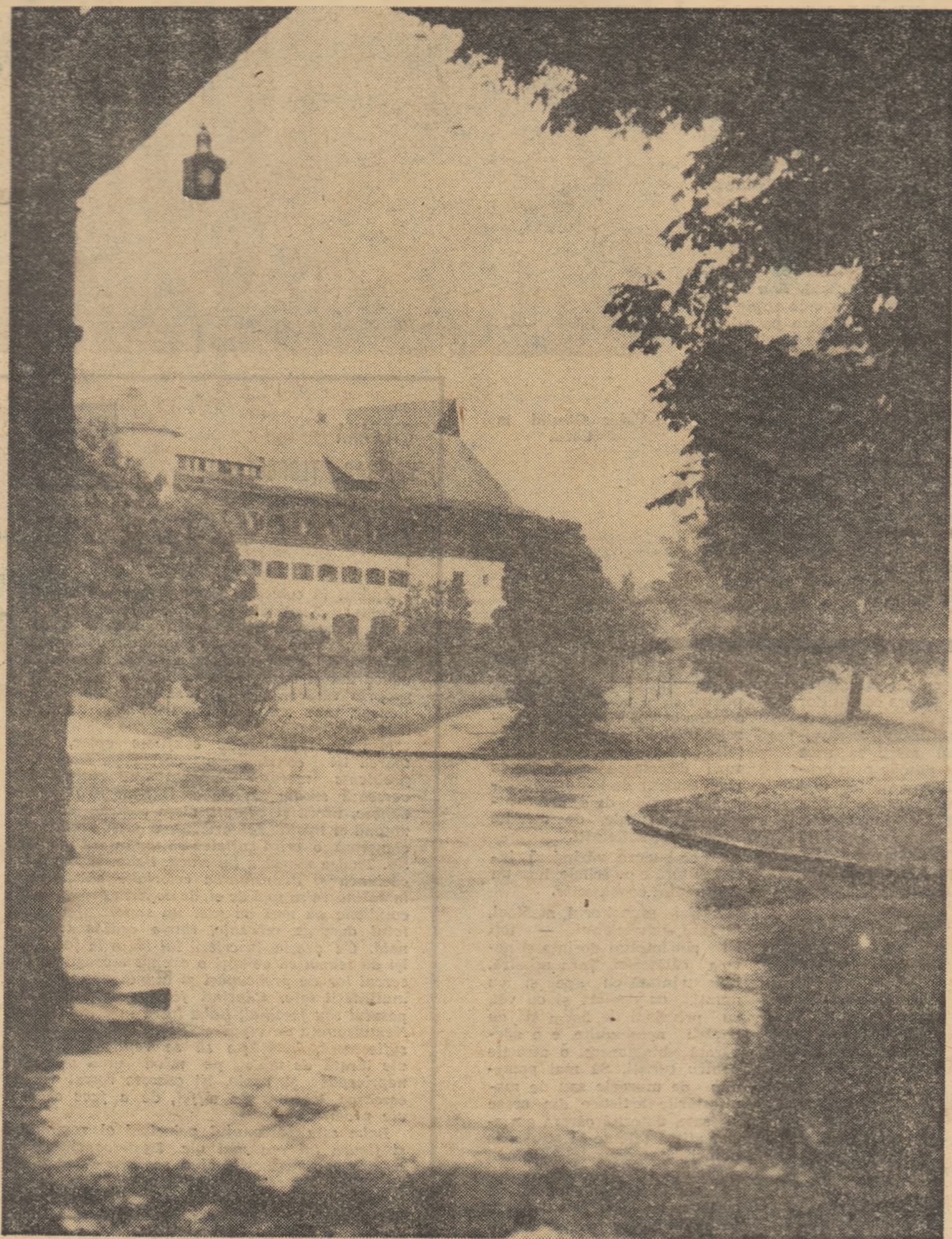

ALBINA

REVISTA SĂPTĂMÎNALĂ A AȘEZĂMINTELOR CULTURALE

NUMĂRUL 48 (1144) ♦ ANUL 73 ♦ SERIA II ♦ JOI 27 XI 1969 ♦ 8 pag. 25 bani

Gînduri

de GEORGE DEMETRU PAN

Nu știu metal
mai nobil
ca bunul-simț.

Nici piatră
de preț
ca onoare.

Merg cu oierii
să clai
sub iăget;
cu mineri prin
stratanduri
mi-e pasul ceneret.

Înalț cu zidarii
munți de marmoră
și de cristale

— adăpost omului
toate ce de veacuri
sînt ale poeziei
și ale sale.

Trăiesc în
inima ta
și a ta...

și voi în a mea
totdeauna.

Dau mina
cu cinstea,
cu cel de cuvînt,
și pasul spre muncă
mi-e suplu, și cînt.

Pe fruntea localului,
sincer avînt...
eu iasumi voi pune
cununa!

PEREGRIN

ÎN MARAMU

de ION BĂNUȚĂ

Maramureș, țară veche
cu oameni fără pereche...

De vîntul unui cutreier sublim, ori cine știe ce altceva, te aruncă în chip de peregrin în Țara Maramureșului, sufletul îți este invadat parcă de o poezie unică, urcînd din apele de argint ale Izei și ale Marei, din munții, multi miliardari, munții cei cu pletele albastre, verzi, albe, din miile de culori ale anotimpurilor, gemînd de nuanțe mereu inedite, urcînd din flori, și mai ales din oameni cu chipurile de parcă nesfirșit, tăiate în bronzul unor vremuri pline de neguri ori de soare, ori în marmurile nemuririi, fiindcă, nemuritori au fost și fi-vor maramureșenii. Da, fi-vor pe aici, pe unde arheologii n-au smuls încă toate secretele pămîntului, din neoliticul uneltelor de piatră neșlefuită, din rămășițele unei puternice așezări fortificate dinspre sfîrșitul epocii bronzului, ori din niște urme la începutul epocii fierului, de pe aici de la Cuhea, reședința lui Dragoș-Vodă, întemeietorul Moldovei, de pe aici de unde a descălecat Bogdan către aceeași Moldovă întemeind statul feudal independent, întemeind Țara ce avea să dea pe un Alexandru cel Bun, pe un Ștefan cel Mare, pe un Alexandru Ioan Cuza, pe un Ilie Pîntilie, pe...

Aici și-au dat întîlnire, ca într-un fragment de basm parcă, o mie și una de splendori de dincolo de nori diseminate toate într-o veșnic voie bună aruncată, cristal de rouă, pe fețele oamenilor.

Liberi, înainte mergătorii din această Țară veche a Maramureșului, fără deosebire de naționalitate, îndeplinesc cu entuziasm adînc, în numele umanității, o nouă armonie ce se răfrînge încet ori violent în însăși firea oamenilor. De la Baia Mare la Baia Sprie și Baia Borșa, de la Vișeu la Sighetul Marmăției, de pe Gutin pe Valea Izei și a Marei, și mai la urma urmei pe toate meleagurile binecuvîntate ale

Cronica unui greier

Maramureșului, oamenii scot aurul, argintul, arama, fierul, cărbunele, și alte ascunse minuni ale pămîntului, ori transformă pădurea în eterne obiecte de artă de care ne-ar povesti foarte un Vida Gheza, sculptorul de vis din care am cita doar acea capodoperă, vibrînt omagiu încrustat în lemn adus celor 29 patrioți uciși la Moisei de dușmanii umanității.

În Maramureș de mergi afli de toate. Afli poezia muncii, poezia dragostei, poezia nemuririi. Pe aici Dorul umblă umblă neverosimil de dezinvolt, și mereu încărcat de frămîntări, umblă pe coclauri, prin brazii de verde și prin mestecenii de alb, prin cerul de imensitate și coboară din cînd în cînd la „Simbra oilor” unde vreo crișmăriță din legendă toarnă fără măsură din cana milenară dulcele soarelui dintre începutul și sfîrșitul zilei, lăsînd în bărdacă doar parfumul și farmecul stelelor nopții. Pe aici, prin Maramureș, totul e frumos din multe și neștiute motive, dar poate și fiindcă pe aici trăit aceta ce fu odată Pîntea Viteazui, haiducul fără de pereche:

— „De la Baia la Lăpuș
pe unde Pîntea s-a dus,
Din Lăpuș la Baia Mare
mai prinde domni în cărare”.

O! Domnii! Se știe, de cînd e lumea lume, cînd au fost aceștia și care printr-un Pîntea, pe aici, printr-un Iancu Jianu, printr-un Mihai Copilul, printr-un Gruia și prin alții alții, din toată țara, lupînd, murînd și în noi înviînd, săvîrșindu-se din viață mai de vreme de soroc, așa s-a făcut că omul cu mereu sufletul lui dintr-o culoare de zăpădă, adresîndu-se codrului întru dreptate și candoare, să poată zice:

— „Codrule judecător
nu mă judeca să mor
judecă-mă să trăiesc
c-am o mîndră și-o iubesc...”

Și astăzi, maramureșenii, iubînd, urînd, cîntînd, cu fruntea sus printre milenii trecînd, fără teamă, precum zice pe o cruce năstrușnicul Pătraș, acela ce înființă, la Săpînța, primul cimitir veșel din lume, ca de o pildă:

— „Măt ursule, fiară mare
te am pușcat și io-s mai tare...”

Maramureș! Țară veche, Țară mîștînd de istoric, de folclor, dar mai ales deviator, ce cîntă asemeni codrilor cei grei de veșnicie:

— „Frunză verde și unsă
să trăiască Republica!”

Maramureș, țară veche, țară nouă,
plină de dor și plină de om...

CONCURSUL CELE MAI FRUMOASE LEGENDE

● Premiul III acordat de revista ALBINA ●

LEGENDA

CÎMPULUNGULUI

MOLDOVENESC

Demult, tare demult, pe cînd cîriplitul păsărilor se împletea cu murmurul izvoarelor și pe cînd vulturii zburau din stîncă-n stîncă fără să le pese de ascuțitul săgeților cu care rareori aveau ocazia de a se întîlni, se afla o vale înconjurată jur împrejur de niște munți falnici și semeți, acoperiți de la poale pînă la vîrf cu o pădure deasă de brad, presărată din loc în loc cu izvoare reci ca gheața, și iuți ca argintul viu. Păsările se întreceau care mai de care să-și arate darul, să se fălească prin frumusețea penelor și graiulul cu care au fost înzestrate. Nobilitatele căprioare se plimbau în voie, nestingerite de nimeni. Toți și toate trăiau în pace, pînă cînd un balaur cu șapte capete s-a acțuat în apa Izvorului-Alb, sub Piatra-Buhei. Noaptea nu se auzea decît siorăitul balaurului și cîntatul buhlor: Buhu! Buhu-hu! De cînd a apărut namila, toate viejuitoarele se ascundeau pe unde puteau ca să-și păzească viața. Tot în pădurea aceea plină de minunății — pînă la venirea balaurului — trăia un haiduc pe nume Hălănceanu. Era voinic acest haiduc, curajos și drept, luc de la bogăți și da la cei săraci. Auzind domnitorul de Hălănceanu, și la îndemnul boierilor, a dat poruncă să-l prindă și să-l aducă viu sau mort la curte. Nu peste mult timp porunca i s-a împlinit. Într-o dimineață, Hălănceanu dormea pe

larbă cu miinile sub cap, cu nedespărțitele sale arme. Negru, calul său de credință, păștea alături. Iscoadele trimise de domnitor l-au înconjurat și au început a-l lega de miini și de picioare. Sculîndu-se și văzînd că a fost prins mișelește, a vorbit murguțului astfel:

„Hei, măi Negru, pui de zmeu,
Iată-mă, că-s prins și eu!
Cine le-o mai înșăua
Cine le-o mai adăpa
Cine oare va vedea
Pe Negruța meu zburînd
Iute, iute ca un gînd?
Cine oare va vedea?
Cum pui nările-n pămînt
Cum îți joacă coama-n vînt?

Dar nu putu să vorbească mai departe, căci fu luat și dus înaintea domnitorului ce rîdea în barbă de bucurie. I s-a spus că de va putea omori balaurul îl va lerta, iar de nu, în temniță îi vor putrezi oasele.

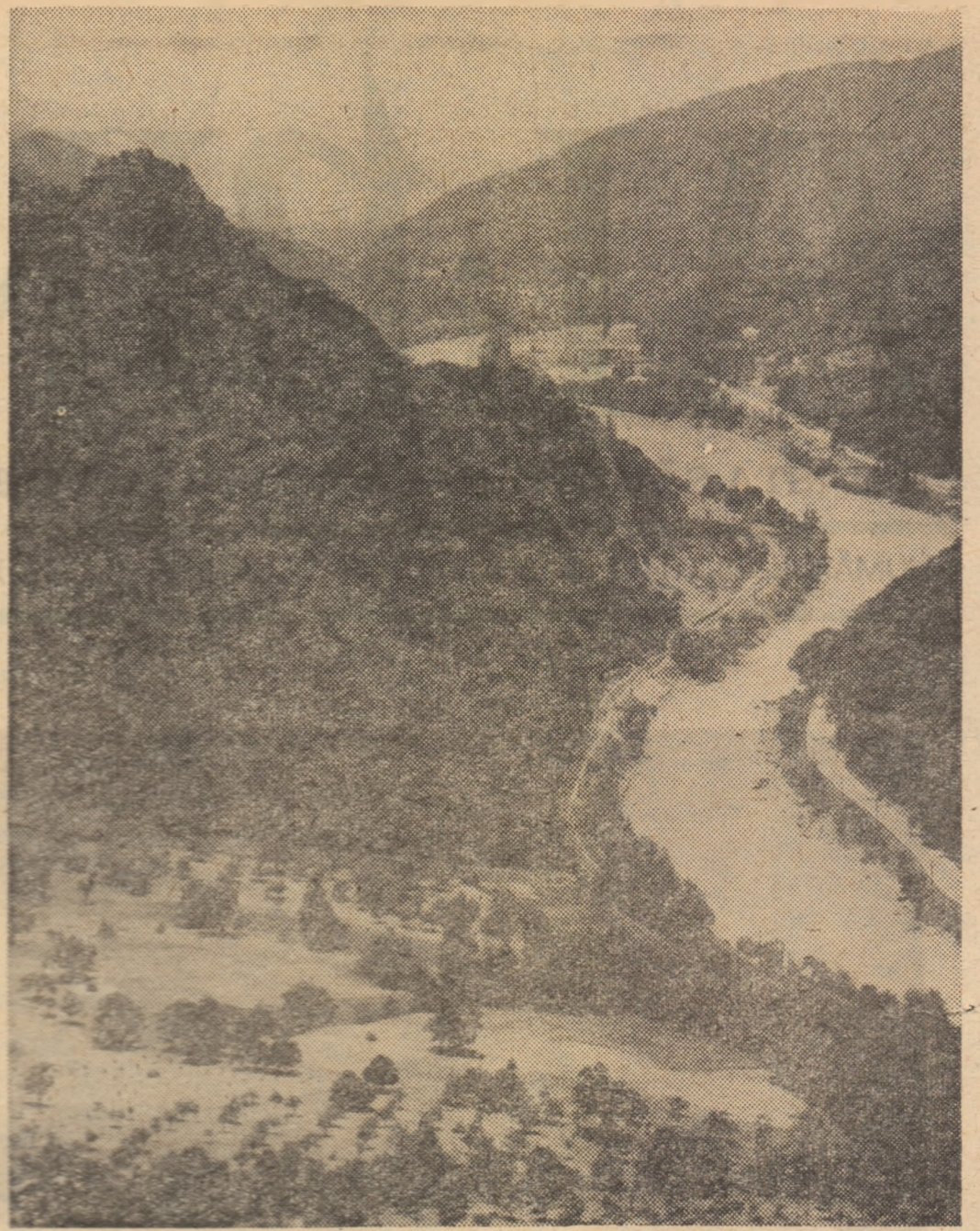
Încălate de a pleca, Hălănceanu l-a rugat pe domnitor să-i dea șapte bulgări de rășină. A pornit Hălănceanu la drum și a ajuns la locul unde, sătul, balaurul se sorea. Fără a pierde multă vreme haiducul s-a urcat pe Piatra-Buhă. Namila, simțîndu-l, și-a înșăuit capetele să-l înghită. Cînd balaurul întîndea unul din capete Hălănceanu îl și răsplătea cu un bulgar zdrăvăn de rășină, înclăștîndu-l dinții. Așa a făcut pe rînd cu toate cele șapte capete. Apoi, a coborît de pe stîncă și, cu buzduganul, i-a zdrobit capetele. Cînd a auzit domnitorul că țara lui a fost scăpată de pocoste l-a dăruit haiducului pămînt pe unde a trăit balaurul.

Ahucși Hălănceanu a mersuș la colul cu privirea și un zîmbet îi mișcă în colțul gurii în timp ce exclamă:

— Ce frumusețe! Ce cîmp-lung!

Așa spune povestea că s-a născut Cîmpulungul de astăzi, oraș așezat la poalele Barului, oraș de munte cu un trecut glorios și cu un viitor strălucit.

ELENA LUCĂU
Cîmpulung Moldovenesc

Valea Oltului la
Cozia

ȘTEFANA

VELISAR TEODOREANU:

VIAȚA CEA DE TOATE ZILELE

Apărut în colecția „Romane de ieri și de azi”, volumul Ștefanei Velisar Teodoreanu e mai puțin o carte a analizei și mai mult o carte a meditației. O literatură de analiză lasă rareori în urmă-i aburul acesta ușor de melancolie, adevărată și curată; farmecul nostalgic, care e propriu tuturor paginilor semnate de Ștefana Velisar, n-ar trăi sub bisturiul unei asemenea literaturi.

Mai puțin atrasă de conflicte epice, scriitoarea își construiește cartea pe azul unei probleme morale — impasul pe care-l traversează eroina sa, Baba. Într-un tirg moldovenesc, tihnit și colbit, viața comodă, dar monotona și lipsită de orizont, a unei familii declanșează o criză sufletească unuia din membrii săi. Tîndra mamă a lui Nucă, Baba, constată uscăciunea și înstrăinarea celorlalți față de ea și înstrăinarea sa față de ei, descoperind că gesturile cotidiene nu mai au nici un suport afectiv, că totul decurge mecanic, într-o ordine tradițională. Cu ocazia înscrierii lui Nucă la facultate, își dă seama că ceilalți o exclud inconștient din cercul lor de preocupări și atunci are revelația inutilității sale. Căutînd febril explicația impasului său familial, Baba intră în criză morală. Nemulțumită de viața ei, de lipsa ei de energie sufletească, hotărăște să se refugieze la vie, o vie lăsată de mult pe mîna unui gospodar nepriceput și, acolo, își găsește rostul în încercarea, izbită de altfel, de a face această vie productivă.

Baba este personajul principal al romanului și figura lui cea mai vie. Ea descoperă sensul existenței sale tocmai cînd se rupe de rosturile ei știute, cînd construiește, mai întîi pentru ea însăși, imaginea unei ființe capabile și necesare. Apropierea de natură, propusă ca soluție de prefațator, nu este dezlegarea reală, rezultatul dorit este obținut prin acțiune. Rupîndu-se de tot, de o viață prin care trecea ca element decorativ, Baba devine element activ, demonstrînd ei și celorlalți forță și pricepere, și mai ales demonstrîndu-și utilitatea. De-abia în clipa aceea e necesară, e de neînlocuit, ca toți aceia care se dăruiesc altora, urmîndu-și, cu credință și sacrificiu, propriul drum. Întoarcerea în sine devine, la un anumit moment, o răsfrîngere inconștientă spre alții.

La un moment dat, conflictul moral pare a declanșa o idilă romanticoasă, dar gustul sigur al scriitoarei refuză soluționarea sentimentală și astfel impasul încercat de Baba capătă dimensiune și complexitate. Finalul rotunjește fericit acțiunea subterană a cărții, căci „jugul vieții redobîndit” (rectificarea calității de soție și de femeie) se adaugă, necesar, rosturilor omenești ale personajului.

Mai importantă decît problema psihologică și socială este, ca artă literară, capacitatea scriitoarei de a sugera această transformare, care, sub pana ei, are freacă de o grădini sterpe înviate într-o rodire.

MARILENA VULPE

Mi-am pus adesea întrebarea dacă nevoia schimbării de loc, dorința plecării pentru o vreme mai lungă sau mai scurtă din orașul, căminul, satul nostru, e o trăsătură firească a omului?

Adevărat e că trăim într-o necontentită auto-depășire. În orice muncă, omul orînduirii noi tinde spre mai bine. E firesc, deci, să simtă și nevoia unei odihne active. Și, răspunzînd la întrebarea cu care am început aceste însemnări, vom spune că este de asemenea în firea insului dorința de a se bucura de priveliști naturale și umane cît mai diferite. Azi ca și ieri, dar mai ales azi. Iată de ce medicii ne îndeamnă să facem călătorii. În trecut am avut de luptat cu numeroase nepotriveli (economice, sociale, etice și estetice) și, între ele, nepotrițta omului de a-și împlini dorința schimbării locului în care sălășluiește. Turismul, cum i se zice, îl puteam practica în vechea orînduire, pe cît de proastă, pe atît de nedreaptă, foarte puțin.

Eu, ca scriitor și ziarist, am avut posibilitate să merg în diferite orașe și în sate mai răsunătoare. Străbătînd țara, l-am prețuit frumusețile — și oamenii.

Într-adevăr, am avut prilejul să luăm legătura cu cetățeni de toată mîna. Am stat de vorbă cu profesori, cu învățători, cu plugari, cu meșteșugari, cu ingineri, cu lucrători, toți, absolut toți, mărturiseau că ar dori să vadă Bucureștii, Timișoara, Craiova, Constanța, — că ar dori, prin urmare, să facă turism. Între o asemenea dorință a lor, pe deplin întemeiată și putînd de a o împlini, se căsca o adîncă prăpastie: oamenii n-aveau mijloace materiale, vrerea lor rămînea fără urmare.

ALBINA pag. a 2-a

De aceea se cuvine să stăruim în fel și chip asupra condițiilor create astăzi la noi, condiții care dau puțința tuturor să vi-seze pe malul mării, să urce munții, să se plimbe prin orașele trezite la o viață tot mai activă, să vadă vasele impliniri arhitectonice, industriale, culturale, să-și cunoască de la un capăt la altul țara. Să și-o cunoască, prin propriile lor mijloace. A poși într-un tirg oarecare, pe care în tinerete îl știam împotmolit în mizerie, și

se bucură. Să se instruiască, pentru că — adevărul e la îndemîna oricui — nimic nu sputește mai bine aia cunoștințelor noastre decît luarea legăturii directe cu locuitorii de pretutîndeni, de toate profesiile și meseriile, de diferite niveluri culturale, de diferite formațiuni sufletești.

Să se bucură, văzînd că întreaga țară e pe schele, într-un vădit avînt constructiv.

Astăzi, muncitorul, medicul, țărănul, tehnicianul — toți își pot împlini dorința și nevoia călătoriei. Țara noastră, binecuvîntată cu ape și cu munți, cu dealuri și cu văi, cu priveliști de basm și cu bogății neasemuite, e o adevărată binefacere, o atracție pentru turiști. Să mai pomenim de muzele sau de manifestările artistice din orașe și sate, datorită cărora am aflat atîtea talente în straturile adînci ale poporului? Să mai pomenim de nobilitate tradiții de ospitalitate și mărinimie sufletească ale locuitorilor, vădite în toate orașele și în toate satele patriei?

Drumeția ne dă puțința să cunoaștem tot mai bine (și poate citeodată și mai bine) decît din manuale de specialitate, istoria vie a pămîntului nostru, ceea ce deosebește diferite colțuri din țară, obiceiuri și moravuri, puterea de înțelegere a semenului, fie că trăiește în cine știe ce tirg sau sătuc ardelenesc, fie că viețuiește într-un oraș oltenesc, într-un sat moldovenesc sau munteneș.

Astăzi, cînd ne stau la îndemîna toate mijloacele de a lua legătură cu minunățiile naturii și cu virtuțile omului din patria noastră, a nu practica drumeția devine un păcat. Și nu se cuvine să-l facem!

I. PELTZ

DRUMEȚIE

a nu mai întîlni astăzi nimic din tristețele semne ale trecutului; a lua, dimpotrivă, act de schimbări adînci izbutite în cetate, a constata că te afli într-un oraș modern, cu bulevarduri, cu clădiri frumoase, cu grădini, cu teatre, cu așezăminte culturale — iată una din bucuriile drumeției, una din atitea.

Dar tineretul patriei noastre care n-a putut cunoaște decît din cărți, în ce chip se scurge viața în orașele noastre în care, după atît de întemeiată rostire a marelui nostru Mihail Sadoveanu, „nu se întîmplă nimic” — are toate temeiurile să străbată țara, să se instruiască și să

POVESTEA UNUI BOB DE GRÎU

Gazda a scos o piine din cuptor, a rupt-o și suflind în degete a aruncat pe masă jumătățile fierbinți. Cîte boabe s-or fi topit în plămada asta aburindă?

La Dor Mărunt a poposit pentru a doua oară premiul I pe țară la concursul griului. Au tinjît atîția ani după producțiile vecinilor de la I.A.S. și iată că acum și-au întrecut modelul. Personajul central al acestei povești e inginerul Ilie Drăgan, care iradiază iz de pămînt, de vînt și de soare. Omul acesta spune că bate cîmpul cu piciorul, să se convingă personal de soarta unei teme în cercetare și, după cele ce au dobîndit acum, îl cred.

Ademeniți de farmecele științei, sătenii s-au vîrit pînă la urmă în calculele inginerului și le rezolvă cu sapa și cu creierul. De cinci ani de zile, pe un cîmp de experiențe, se petrec mistere care au făcut să se știe în țară de o comună cu nume frumos: Dor Mărunt.

În una din multele scrisori pe care inginerul le-a întocmit în faptul serii, adresată Institutului de cercetări de la Fundulea, scrie: „Am executat între anii 1963—1968, cu concursul secției dv. de agrofototehnie, 37 de experiențe pentru a căror interpretare științifică urmează să aplicăm calculele statistice moderne“.

Aceasta se mai cheamă, cu alte cuvinte, „analiza varianței“. Cuvîntul fascinează. Încercăm să-i pătrundem sensul ocolind cît se poate hățîșul terminologiei tehnice. Să precizăm: cooperatorii din Dor Mărunt îi roagă, prin inginerul lor, pe cercetătorii de la Fundulea, să-i ajute la analiza varianței.

Analiza varianței e un capitol al cîmpului de experiență, e un procedeu modern de calcul științific. Le dă multă bătaie de cap, dar s-au băgat în hora aceasta cu știința și nu pot, și nici nu mai vor să iasă. Așa că trimit apelului institutului:

„Binevoii! a cunoaște că noi n-avem mașină electrică de calculat, drept care vă rugăm să faceți calculul în laboratorul dv...“

Producția de grîu record a cooperativei din Dor Mărunt — pe care ar vrea s-o aibă oricine — e urmare directă, explicabilă a felului

cum s-a instalat aici știința modernă a solului în practica zilnică. „Acum cinci ani nu aveam polidiscuri și grăpi reglabile în număr suficient — își amintește inginerul Drăgan — și pentru că le-am spus în plină adunare a obștei că recolta de grîu depinde și de lucrutul pămîntului, tractoriștii s-au învoit și au discuit, cu schimbul, și noaptea.“

Azi au mașini, numărul de tractoare e dublu, nu-și mai pierd nopțile, deși toamna aceasta, căreia noi orășenii i-am cîntat frumusețile, ei o privesc cu ostilitate.

— Ne trebuia ploaie; chiar dacă ne ajungea noroiul la gleznă.

Seceta aceasta cu splendide tonalități arămii le-a întărit pămîntul. În loc de trei discuri au făcut șapte. Fiindcă trebuie știut, în timp ce sărbătoreau victoria recoltei de grîu din acest an, își increțeau fruntea gîndindu-se la cea a anului viitor.

Șeful tuturor operațiunilor la Dor Mărunt e inginerul Drăgan. Extinderea metodică a rezultatelor din cîmpul de experiență a dus la următoarea scară a producțiilor griului: În 1967 — 3 180 kg la hectar; 1968 — 3 504 kg; 1969 — 4 203 kg. Recolta de porumb din anul acesta a fost de 8 000 kg la hectar. Năzuind spre mult, obții mult. La puțin gîndești, puțin ai.

— Pe ce vă sprijiniți? — îl întreb pe inginer.

— Pe oamenii mei. Adică pe Nicolae Roman, care era lucrător simplu cînd s-a aciuat pe lîngă cîmpul experimental, care era acum doi ani șef de echipă; în clipa asta e brigadier. Pe Gheorghe Toader, care mina caii și care vîzînd ce se petrece cu grîul la Dor Mărunt a lăsat cărăușia și s-a prezentat într-o seară la cursul agrotehnic. După cîteva lecții se afirma ca un element excepțional. Pe Vasile Cuțar, despre care auzim că a „urcat frumos scara înțelegerii, devenind unul din stîlpii cîmpului experimental“.

„În casa lui Cuțar, femeia a rupt piinea în două. Îi ardeau degetele, dar era fericită. Am privit jumătățile fierbinți de piine și ne-am adus aminte de holda în care în acest an s-a petrecut cu grîul o mică minune.“

VIRGIL TOSO

Datorie și pasiune

— Mi-am făcut datoria pe cît mi-a stat în puteri. S-ar fi putut face mai mult. Dacă nu trăiam atîtea timpuri grele. Dacă toate ar fi fost ca acum...“

Îmi povestește că odinioară, în Ciorani erau numai 6 învățători. Se zbăteau cu greu să-i aducă pe copii la școală; munceau la cursurile de alfabetizare. Nu-i ajuta nimeni. Prefecții, inspectorii, politicieni de meserie, veneau la ei doar să le ceară votul. Primarul satului... tot la fel de-nrăit ca și șefii săi politici.

— Asta a fost odată, bineînțeles! Încheie el. Astăzi, la școala din comuna Ciorani sînt 36 de cadre didactice.

Mai mult nu pot scoate de la el despre activitatea pe care a desfășurat-o în cei 40 de ani de cînd funcționează la Ciorani. La numeroasele mele întrebări dă același răspuns: „N-am răsturnat pămîntul. Mi-am făcut datoria!“

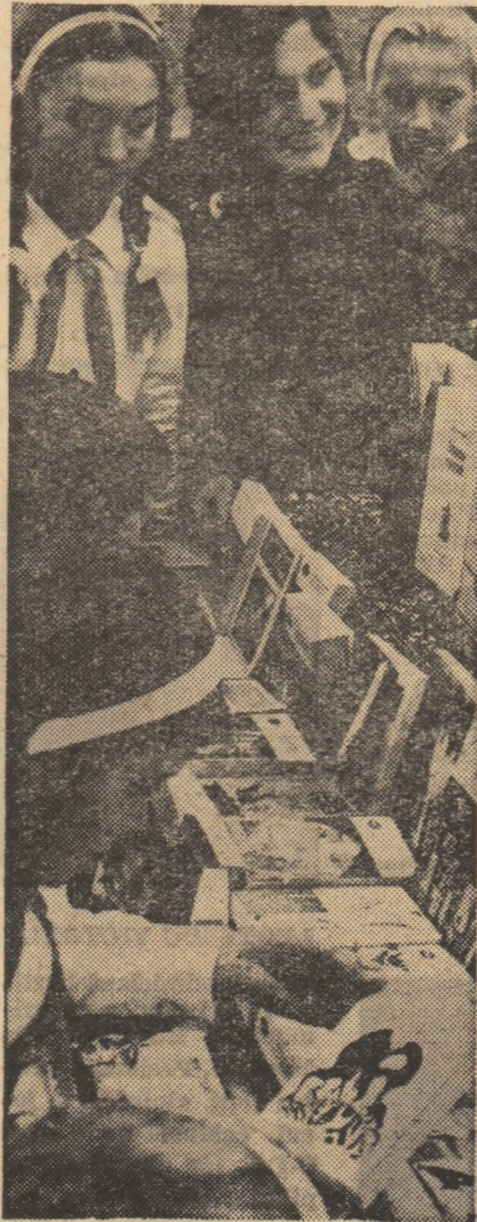
Aflu, în schimb, de la oamenii din sat și de la colegii săi. Acest om, care nu s-a bătut, ca alții, să ajungă la oraș, s-a găsit totdeauna în acțiunile mari ale obștei. Cu ani în urmă, cînd unii dintre țărani din Ciorani șovăiau și nu aveau curaj să pornească pe drumul socialismului, el i-a îndemnat cu vorba și cu fapta. În munca de înfrumusețare a satului este întotdeauna prezent. Poate fi mîndru că a contribuit și el la construirea trotuarelor de pe marginea șoselei asfaltate și a multor edificii din Ciorani. Activitatea culturală l-a atras totdeauna, în special munca de difuzare a cărții. Știînd că fiecare carte bună, intrată în casa săteanului este un izvor de lumină, el se străduiește să le-o aducă. De multe ori, însoțind pe șefa librăriei cooperativei, fosta lui elevă, Aurelia Tol, el se duce la Mizil, la depozitul de cărți, de unde alege tot ce știe că-i interesează pe consătenii lui. Anul acesta, el a difuzat cărți în valoare de peste 20 mii lei, situîndu-se printre cei mai buni difuzori de carte din județ.

M-am despărțit cu regret de Ciorani și de învățătorul lor cel mai vîrstnic, apropiat de pensie. Și nu știu de ce, mi-a venit în minte „Domnu Trandafir“, personajul lui Mihail Sadoveanu. Apoi m-am gîndit din nou la Niculae Sima care timp de peste 40 de ani — o viață de om — a bătut mereu și mereu același drum, a predat aproape în fiecare an aceleași lecții, a suportat toate ștîngăriile micilor vlăstare și nu s-a plictisit. Cred că dacă ar fi să la viața de la început, ar proceda la fel.

Comuna Ciorani, județul Prahova. Stăm la o masă din cancelaria școlii. Învățătorul Niculae Sima, interlocutorul meu, un om înalt și brunet, cu tîmplele argintii, privește gînditor în pămînt. Pare că vrea să-și aducă aminte. Apoi își ridică zîmbitor fruntea și-mi zice sfios:

— Ce să răspund? Sînt învățător aici de 40 de ani, de cînd am absolvit școala normală. Am învățat carte atîtea generații, i-am iubit pe toți, ca pe copiii mei. Unii s-au dus mai departe, au ajuns ingineri, doctori, profesori, muncitori calificați. Alții au rămas în sat. Mă bucur cînd îi văd trăind bine; sînt fruntași în cooperativă... Iar cînd unii nu izbutesc, mă întristez.

Încerc să-l ajut, stăruind cu mai multe întrebări. Dar el, cu modestie, susține:

Dornici de cunoaștere

RADU SANDU

OINA — sport național

Încheiat cu cîteva săptămîni în urmă, campionatul republican de oină s-a terminat din nou cu victoria uneia din cele două echipe din mediul urban participante la această fază a competiției. Pe mine, ca unul ce lucrez în Casa Școlteii, m-a bucurat faptul că fosta campioană, echipa Combinatului Poligrafic București și-a menținut titlul și pe anul în curs. Dar într-un fel această victorie m-a pus și pe gînduri.

În sporturile așa-numite „individuale“, mulți tineri de la țară reușesc — e drept de obicei prin intermediul unor cluburi orașenești — să-și dezvolte calitățile native și să ajungă pe cele mai înalte trepte ale unor competiții naționale sau chiar mondiale. Exemple ar fi destule: să ne gîndim numai la fiii Deltei — canotorii sau, pentru că e vorba de anul 1969, la actualul campion mondial de lupte, Gh. Berceanu de fel din Dunăreni-Dolj. În sporturile „de echipă“ foștii săteni fac carieră în echipe orașenești. Formații rurale de valoare republicană se pot număra, în decursul anilor, pe degetele unei

singure mîni. Mai mult în handbal (vezi Recolta-Petriam și unele echipe feminine de pe lîngă Brașov). Dar dacă există o disciplină în care — cu toată dezvoltarea încă preară a uriașului rezervor care ar trebui să fie sportul de performanță sătesc — ar fi normal ca titlul național să revină unei echipe sătești, aceasta este oina. Lucru ce se și întîmplă acum cîțiva ani în epoca de glorie a formației Avîntul Curcani (Ilfov). Și iată că acum prietenii mei tipografii cuceresc și recuceresc titlul întrecîndu-l pe oinarii din Gherăiești (Neamț), Frasin (Suceava), Olteni (Teleorman), Rîmnicea (Buzău) etc. De ce? Nu este oina sportul nostru național care și-a găsit mulți adepți în rîndurile tinerilor de la sate?

Dar, oricît ar părea de curios, nu se poate spune că oina are o veritabilă bază de masă la sate. Dacă măcar un sfert din comunele ce au echipă sau echipe de fotbal ar avea și de oină, situația ar fi excelentă în raport cu cea de acum. Și asta la sportul de echipă cel mai puțin costisitor, cel mai puțin pretențios, cu baza materială care

nu solicită decît o mîngiuță ușor de confecționat, un ciomag, o cîmpie (sau un teren de la fotbal) și nițică bunăvoință. Realitatea este că dacă echipele amintite au ajuns să aibă un renume aceasta se datorește interesului și chiar abnegației unor entuziaști ca Eugen Cocuț din Gherăiești, Tănase Jugaru, cooperativ din Rîmnicea, Ion Fundăteanu din Radu Negru (Ialomița), Ion Munteanu din Frasin și alții care antrenează și joacă alături de „elevii“ lor. Aceștia și mulți alții au de luptat uneori nu numai cu adversarii de la „prindere“ ori de la „bătaie“ ci și cu dezinteresul unor asociații și organe locale sportive.

Avem regulamente, avem campionat, avem chiar și o federație de oină. Dar, mai ales datorită specificului său de sport sătesc, federația nu poate face totul. (Deși ar putea face mai mult — și în această ordine de idei ne vom permite să revenim.) Punctele esențiale trebuie să le înscrie — ca să vorbim în limbaj sportiv — organele locale, cadrele didactice, sportivii înșiși. Atunci oina ar putea fi un sport național nu numai prin tradiție ci și în actualitate.

Desigur, toate acestea nu scad cu nimic meritele prietenilor mei de jos, tipografil — campioni...“

VLADIMIR PANĂ

PILULE

ZICALA RECONSIDERATĂ

Străvechea zicală „a vinde blana ursului din pădure“ a fost reconsiderată de Virginia Udroi din Pingărați (Neamț). Numai că ea nu a vîndut o blană de urs ci a contractat cu statul doi viței și patru porci. Adevărul este că ea nu avea nici unul dintre aceste patru pedee.

La efectuarea contractului a primit vreo trei mii de lei. Ca aconto. Restul o să-l primească acum la încheierea șecotelilor.

INOVAȚIE

Deși această toamnă este generoasă în raze solare, oamenii gospodari se îngrijesc să pregăteas-

că pentru iarnă adăposturile animalelor. La cooperativa agricolă de producție din Vișoara (Constanța) s-a dus vestea că iarnă nu va poposi și pe acele meleaguri. Numai așa se explică faptul că adăposturile au încă ușile rupte și geamurile sparte. Pe baza unei inovații care pînă la această oră nu a fost omologată, în loc de geamuri s-au pus la ferestre baloturi de paie. Să fie asta o soluție pentru ca să nu se mai poată vedea nepăsarea? Abia se vede.

„SPECIALISTUL“

Ion Vasile, din satul Mîslea (Prahova) deși are numai 18 ani s-a specializat în furturi din magazine. Ultima toamnă a încercat să o dea la Băicoi. Fiind surprins de cetățeni a reușit să fuod. Nu a ajuns prea departe pentru că lucrătorii de miliție i-au dat de urmă și l-au depus într-un loc sigur.

NU UITAȚI!

Abonați-vă la revista „ALBINA“ pe anul 1970
Apare săptămînal.

Abonamentele se primesc la toate oficiile și agențiile P.T.T.R., la factorii poștali, la difuzorii de presă, precum și la chioșcurile de difuzare a presei.

Prețul unui abonament: 13 lei pe an.

ȘEZĂTOAREA ALBINEI

Inițiativa redacției noastre de a organiza în județele țării întâlniri cu cititorii și manifestațiuni literare, artistice și culturale, a găsit în comuna Moroeni a județului Dimbovița, prima gazdă primitoare.

Izvorind din nevoia unui schimb reciproc de experiență, Șezătoria Albina vor înconjura treptat comunele și satele, adunând în jurul lor iubitorii de cîntec și slovă, meșterii artelor populare tinerii și vîrstnicii. Intelectualii satului vor beneficia, alături de populația locală, de aceste întâlniri variate în conținut și dinamică în modul lor de exprimare.

La Moroeni, în sala căminului cultural — director tov. Ilie Birtică — peste patru sute de persoane au aplaudat prima șezătoare a revistei noastre, onorată de prezența forurilor de cultură județene.

Reprezentanții redacției noastre, prin redactorul șef tov. Ion Bănuță, au deschis calea discuțiilor privind felul în care revista oglindește realitățile satului contemporan și oferă cititorilor ei o lectură plăcută, instructivă, eficientă.

Au luat cuvîntul cititorii și abonații mai tineri și mai vechi ai Albinei (Gh. Dranca, C. Mosor, V. Ambrozie, Avram Dascălu, Dărie Jipescu, V. Cojocaru, Ioan Bănescu etc.), care au apreciat, discutat sau completat unele compartimente ale revistei, aducându-și o valoroasă contribuție pentru preocupările și obiectivele de viitor apropiate ale redacției, dovedind încă odată că forma contactelor directe, a schimburilor sincere de opinii și a cunoașterii realităților la fața locului, contribuie din plin la

lărgirea orizontului și la găsirea căilor de rezolvare a problemelor, cele mai potrivite.

La inițiativa gazdelor și cu sprijinul redacției, s-a organizat și desfășurat un foarte aplaudat concurs Cine știe ciști-gă! cu tema „Albina și viața culturală a satului”.

Patru concurenți au răspuns fiecare la cîte trei întrebări privitoare la conținutul revistei Albina pe ultimele trei luni. Un concurs plin de emoții, nou pentru public, interesant pentru organizatori, fructificînd din plin bogăția de materiale apărute în paginile revistei noastre. Bine pregătiți, răspunzînd calm și botărit, concurenții au ciști-gat pe merit darurile oferite: cîte un stîlou, cîte un pachet de cărți nou apărute și cîte un abonament pe un an la Albina, oferite cu generozitate de însuși președintele Comitetului județean pentru cultură și artă, tov. Ion Gavrilă.

Vă prezentăm fericirii ciști-gători:

BERBECE T. ION

născut la 3 septembrie 1891, muncitor manual și apoi dulgher în pădurile Glava, Doica și Piscul cu brazi. Actualmente pensionar. Cîștigător al Albinei încă de pe timpul cînd intrase „la militărie”. Șapte copii, dintre care șase fete și un băiat, toți la casele lor. Iubește fotbalul și este de o sprinteneală a minții care a uimit întreaga sală.

MOICEANU M. ION

Iucrează de 41 de ani în cadrul Complexului hidroenergetic Dobrești unde a lucrat ca muncitor, apoi s-a calificat mecanic de turbine; din 1950 normator, ca din 1952 să devină electrician principal la camera de comandă a hidrocentralei Moroeni, post de răspundere pe care-l deține de 17 ani. În tinerețe, jucător de volei; posesor al unei insigne sportive și a stîmpei nemărginite a tovarășilor de muncă și a comunei întregi.

MARIA I. NEAGOE

14 ani, elevă în clasa VIII-a C. Notele cele mai mici (doar trei) sînt 9, restul 10 în primul trimestru școlar! Poartă frumosul costum național al bunicii, iubește meșteșugul covoarelor învățat de la maica ei, renumită țesătoare în comună. Tatăl dulgher,

LEOTESCU VICTORIA

Tinără tehniciană horticolă în stațiunea experimentală Runcu, secția Moroeni. Pasionată pentru flori, alpinism și jocul echipei de fotbal U.T.A., noi preferăm Rapidul. Actualmente întreprinde o cercetare pe teme de ameliorarea pășunilor și finețelor. Îmbină știința cu dragostea pentru natură și melodiile lui Dan Spătaru pe versurile lui Minulescu.

în aceste zile pe un șantier la Bușteni. Întrebată de ce s-a prezentat la concurs, răspunde: „Vreau să-mi fac curaj pentru examenul de admitere de la anul... E primul concurs la care particip”.

Redacția îi dorește și la admitere același succes repurtat la concursul Albinei!

„...vechea cetate, Tîrgoviște, va deveni în curul viitor o puternică cetate a oțelului și industriei de mașini”.

NICOLAE CEA

Tîrgoviște

CAPITALA JUDEȚULUI, CAPITALA ȚĂRII ROMÂNEȘTI

Cu mai bine de cinci veacuri în urmă, pe la anul 1394, scaunul domnesc a fost mutat de la Curtea de Argeș la Tîrgoviște, așezare cu o mai bună apărare strategică și loc de încrucișare a principalelor drumuri ale țării. Cea mai mare faimă și putere economică, politică și culturală, o atinge orașul Tîrgoviște în timpul domniei lui Matei Basarab (1633—1654).

Dar pe teritoriul din jurul acestei istorice așezări, urmele dovedesc existența vieții organizate încă de acum vreo 5000 de ani, după cum în unele puncte ale județului există mărturii că omul a trăit și pe aceste meleaguri — Bărbuleț, Teiș, Ionești — încă de acum șase sute de mii de ani!

Pragurile porților cetății de scaun au fost călcate, pe rînd, de marii bărbați ai istoriei poporului românesc: Mircea cel Bătrîn, Dracula Vodă, Vlad Tepeș, Radu cel Mare, Radu de la Afumași, Mihai Viteazul, Matei Basarab, ca și bunul domnitor Neagoe Basarab, întemeietor al Mînăstirii Dealu și a primei tipografii din țările române (1508). Tîrgoviște este ultima reședință voevodală în vremea lui Constantin Brîncoveanu din vremea căruia au rămas însemnate monumente de artă, printre care palatul de la Potlogi și Doicești, precum și Curtea Domnească, refăcută sub luminoasa lui domnie.

Memoria pămîntului românesc a însemnat cetatea de scaun a Tîrgoviștei, locul și oamenii lui, printre momentele de mare însemnătate în evoluția istoriei poporului românesc, în ale cărei pagini tîrgoviștene sînt înscrise și numele lui Tudor Vladimirescu, precum și al lui Ion Heliade Rădulescu, fruntaș al revoluției de la 1848, „care în 1850 a organizat o întîlnire cu Marx spre a pune la cale continuarea luptei după înfrîngerea revoluției”, după cum ne informează publicația „File de monografie” a județului Dimbovița.

În timpul marilor răscoale populare din 1907 orașul l-a văzut pe scriitorul Vissarion adus între baionete deopotrivă cu cetele de săteni răsculați, l-a ascultat pe scriitorul Ion Brătescu-Voineschi luînd apărarea țăranilor, păstrînd pînă azi, în muzeele lui, mărturiile de luptă și biruință ale poporului.

Pentru mișcarea muncitorească, Tîrgoviște a oferit adăpost și loc propice de lucru unor militanți de frunte ca Raicu Ionescu-Rion și dr. Ștefan Stîncă. Tot aici petrolistii s-au organizat în cercul „Tînrul muncitor” după ce în anul 1896 orașul văzuse marea sărbătoare de 1 Mai a muncitorimii și luase parte la grevele din 1906...

Centru al răspîndirii ideilor revoluționare, loc de manifestare a luptelor revendicative ale muncitorimii, orașul Tîrgoviște a cunoscut și în timpul celui de al doilea război mondial lupta organizată împotriva cîmpitorilor.

În cei 25 de ani de la Eliberare, Tîrgoviște a cunoscut, ca și întreg județul, însemnate prefaceri social-politice, aflîndu-se azi în plin avînt și progres sub toate formele de activitate.

Declarat municipiu, orașul Tîrgoviște numără azi peste 32 000 locuitori. Una din importanțele ei industriale este „Uzina de utilaj petrolier-Tîrgoviște”, care sub marca „UPET” își exportă azi pînă în Iran, R. D. Vietnam, Spania și Cuba, produsele de calitate, remarcate nu numai în țări de veche tradiție industrială, dar și la tîrgurile internaționale unde concurează cu succes firme renumite.

Subliniindu-și rolul de capitală sub toate aspectele, municipiul Tîrgoviște exprimă azi valorile unui puternic nucleu cultural și artistic, adăugat instituțiilor de organizare a vieții și activității sub toate aspectele cerute de viața modernă și progresul civilizației socialiste.

sionante monumente ale naturii... Mă-năstirea Dealu ridicată în 1515... Spre ses: ruinele palatului lui Mircea cel Bătrîn cu Turnul Chindiei, în centrul Tîrgoviștei care adăpostește Muzeul tiparului și cărții vechi, românești precum și Muzeul scriitorilor tîrgovișteni care cuprinde poezii Văcărești, Ion Heliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Al. Vlăduț, Vasile Cîrlova, Brătescu Voineschi, Vissarion...

• CEL MAI vechi drum comercial din Țara Românească serpuiește pe valea Ialomîței, legînd cetatea de scaun a Tîrgoviștei cu cetatea Branului și a Brașovului, peste munți. Azi există peste 1400 unități comerciale valorificînd produse ale economiei naționale venite din toate colțurile țării.

• ELECTRICITATEA inundă cu lumină casele dv., datorită hărniciei meșterilor dimbovițeni care vă oferă becurile. Acestea sînt produse la Fabrica „Steaua electrică” din Fieni care va livra pieții pe an, după 1970 peste 70 milioane becuri și lămpi cu incandescență de toate felurile.

Pagină realizată de Baruțu T. Arghezi și Ovidiu Maraloiu

Foto: E. Zeronian

ÎN JU

Pentru a fi curverile ei sufletest hărnicia oamenilorolul pe care orid in viața și activi și satelor noastre valorile crescînde ale energiei și civta „Albina” își p

• Corul din comuna nești a împlinit anul ac de ani de activitate neit... El constituie una di cupărilor importante al țenilor iubitori de artă tură, cu atît mai mult după spusele tov. Criscolae, deținător al on Meritul cultural cl. V-a o vechime de 35 de ani mație „prin spectacole de noi prin țară, am a lejul să cunoaștem fru și bogățiile României Sulina la Poiana Brașo la Pitești pînă la Ga Iași...” Preocuparea a cooptarea tineretului; ca la împlinirea unui cîntec românesc, corul mai viguros și mai pu

• Prima turnătorie d Românească a fost dur Curtea Domnească din viște în vremea lui Pet cel (1583—1595) fiind d fabricării... tunurilor l capitală produce, încep 1960, peste 22 000 tone liehid pe an, turnîndu sê de agregate, utilaje și, destinate muncii a poporului nostru.

• La concursurile c cane de fructe, Stațiune rimentală pomicolă Vo obținut 8 medalii de medalii de argint bronz.

• La Stațiunea p Nucet este în curs o c

CARNET JUDEȚEAN

• PARALELA 45 unește localitățile dimbovițene Moroeni și Doicești cu atmosfera Veneției, cu regiunea vechilor castele de pe riul Loire din Franța, cu golful Biscaia, ajungînd pînă în zonele orașului Otawa, peste oceanul Atlantic. La răsărit linia Morenilor întîlnește grădinile Crimeii și apele Mării Caspice, ajungînd pînă în China de nord și Japonia... O salbă geografică demnă a deveni punctul de plecare a unor călătorii imaginare pe glob, pentru căminele culturale al căror program de activitate mai suferă de lipsă de varietate fantezie și interes pentru teme noi și originale. (Recomandabil și căminului cultural din Vulcana-Pandele!).

• 1 MUNICIPIU, 5 orașe, 69 de comune și 338 de sate alcătuiesc harta localităților județului Dimbovița. Tinerețea lor e mar-

cată de prezența celor peste 155 000 de copii, elevi și tineri pînă la 19 ani care au la dispoziție peste 575 de școli de toate gradele... Viața artistică și culturală este dinamizată de 241 formații cuprinse în 169 așezăminte culturale, plus cele 68 de organizații sportive sătești...

• CEA MAI nordică localitate a județului este Moroeni, iar cea mai de sud Sclari; cea mai răsăriteană este comuna Cornești, iar cea mai de apus este Văleni-Dimbovița, încadrînd suprafața de 3752 km.p. a județului, brăzdată de 143 km cale ferată și peste 1650 km drumuri rutiere.

• FRUMUȘETI și valori deosebite: Iris dacica, specie de floare ocrotită de lege, crește pe culmiile Bucegilor, care cuprind atît Cheile Tătarului, Urșilor, Zănoaga cît și „Babele” sau Peștera Ialomîței, impre-

Poposim câteva clipe la cooperati-
va de covoare din Pietroșița. In-
trăm în împărăția culorilor, firelor,
războaiele de țesut, gherghefelor,
covoarelor, carpetelor. Aici firul se
imbrățișează cu culorile, cu frumu-
sețile seculare ale meșteșugului, ale
artei coboritoare din vremi, din in-
geminări de miini și talente, de ge-
nerații și suflete. Din această imbră-
țișare se iscă riuri de culori, de fi-
guri geometrice, de poteci întretă-
iate, munți de covoare, munți de
carpete, 400 de țesătoare, 400 de im-
brățișări între fire și virste, între
frumuseți zămislite în curgerea fără
întoarcere a anilor. Privim cu in-
cintăre jocul miinilor, jocul fire-
lor, jocul culorilor. Modele vechi,
modele noi, sugerindu-ne drumul co-
vorului românesc inspirat din co-
morile folclorice ale acestor pămî-
turi dimbovițene. Ne exprimăm e-
moția, prețuirea și gândul încolțit în

acele clipe de a se amenața un mu-
zeu al covorului dimbovițean — o
magiu adus miinilor de aur, comor-
ilor care poartă faima Pietroșiței
și pe meleaguri străine. Acest mu-
zeu ar putea găzdui cele mai fru-
moase covoare și carpete dintre cele
300 de modele create în decursul
vremurilor, mărturie despre cele
mai vestite creatoare din aceste lo-
curi. Cum sugestia noastră a fost im-
brățișată de tov. Enache Dumitru,
responsabilul unității, și de factorii
culturali ai comunei, nădăduim ca
într-un viitor apropiat să ne numă-
răm și noi printre vizitatorii ace-
stui muzeu.

Stăm de vorbă cu câteva țesă-
toare. Elena Marmandiu a împlinit
18 ani. Este cea mai tinără țesă-
toare din unitate. Maria Asan a tre-
cut pragul anului 56 și este cea mai
virstnică. Virstele își pierd aici ho-
tarele strimte ale noțiunii. Aici e ti-
nerete fără bătrînețe, e tinerețea ce-
lor ce creează, e veșnica tinerețe a
covorului românesc.

În viața cultural-spirituală a județului se observă câteva
linii orientative noi, care s-au soldat cu sporirea atractivității
și îmbogățirea conținutului activității așezămintelor
de cultură dimbovițene. Pentru a vă oferi imaginea acestei
activități, pe care am asemuit-o cu cea a unui stup de
albine, ne-am adresat prof. Ion Gavriță, președintele co-
mitetului județean pentru cultură și artă.

— Reținind exprimarea dv.: „captarea unor izvoare fer-
mecate”, v-am ruga să ne spuneți în ce constau aceste iz-
voare și cum au înriurit ele viața spirituală a județului?

— Nu exagerăm cituși de puțin când afirmăm că ceea
ce am izbutit să realizăm în ultima vreme se datorește
într-adevăr unor izvoare fermecate. Este vorba de folo-
sirea tradițiilor cultural-artistice ale acestor meleaguri,
de punerea în valoare a bogățiilor folclorice, a cîntecului,
obiceiurilor, dansului, artei populare, a tezaurului spiri-
tual dimbovițean zămislit de-a lungul vremurilor. De alt-
fel, una dintre cele mai importante acțiuni pe care le-am
întreprins, și anume ștafeta folclorică, încheiată nu de

IZVOARE FERMECATE

mult, am intitulat-o : „Izvoare fermecate”. Pornită în ace-
lași timp din șapte puncte ale județului, această ștafetă
folclorică ne-a prilejuit înmănușierea unui bogat mate-
rial : nestemate folclorice, obiceiuri, vechi cîntece și
jocuri, fotografii, obiecte meșteșugit lucrute, creații popu-
lare din toate zonele județului nostru. Studiate de către
specialiști, aceste comori au și fost de-acum incluse în
repertoriile multor formații. Întregul material adunat va
constitui obiectul unei expoziții pe care o vom deschide
pînă la 20 decembrie a.c. în orașul Tirgoviște.

Soră geamănă a acestei ștafete este și „Ziua cîntecului,
dansului, portului și poeziei dimbovițene”. Experimentată
mai întîi în comunele Izvoarele și Bărbuleț, această ma-
nifestare a fost preluată de numeroase alte cămine cultu-
rale, cum ar fi cele din Pietroșița, Runcu, Voinești, Mo-
roeni, Brănești. Rezultatul un repertoriu variat, ancorat
în tradițiile locale. Afluența de spectatori și de interpreți,
preluarea de către tineri a ștafetei neasemuitelor frumu-
seți transmise din generații în generații.

În această gamă de manifestări se înscriu și „Întîlnirile
cu fiii satului” (taxate îndeosebi pe tradițiile locale), și se-
rile folclorice, și evocările legate de cele mai importante
momente din istoria, cultura și arta acestor pămînturi.

— Fără îndoială că anul 1970 va însemna nu numai con-
tinuarea acestor începuturi, ci amplificarea rezultatelor
dobîndite prin descoperirea de noi izvoare. Ce proiecte
aveți în această privință?

— În primul rînd înființarea, în luna martie a anului
viitor, a unui ansamblu de cîntece și dansuri al județului.
Pînă atunci pregătiri, emoții...

„Mult mi-e dragă primăvara” se va intitula concursul
pentru soliști de muzică populară, pe care îl vom orga-
niza în colaborare cu Comitetul județean U.T.C. Faza ju-
dețeană se va desfășura în lunile aprilie-mai.

În cursul anului viitor vor căpăta viață și niște proiecte
mai vechi privind înființarea unor muzee sătești. Așa,
bunăoară, la Petrești, Brănești și Bărbuleț vor lua ființă
muzee etnografice, la Costești Vale — Muzeul I. C. Vissar-
ion, la Pitaru — o expoziție cu documente din viața și
opera marelui pictor Nicolae Grigorescu, la Pietroșița —
un muzeu al țesăturilor și altele. Mai amintim și expozi-
țiile de ceramică ale meșterilor olari din Gheboia și
Dărmănești.

Casa județeană de creație va tipări o antologie de fol-
clor poetic dimbovițean, un album : „Caiete de artă popu-
lară dimbovițeană” etc.

Și, bineînțeles, ediția a III-a a „Crizantemei de aur”,
ștafeta folclorică „Izvoare fermecate”, îmbogățirea biblio-
tecii „Poezia românească” cu documente, manuscrise vechi.
Proiectul de bază : să slujim cit mai bine mișcarea cultu-
ral-spirituală din județul nostru.

Firele tradiției

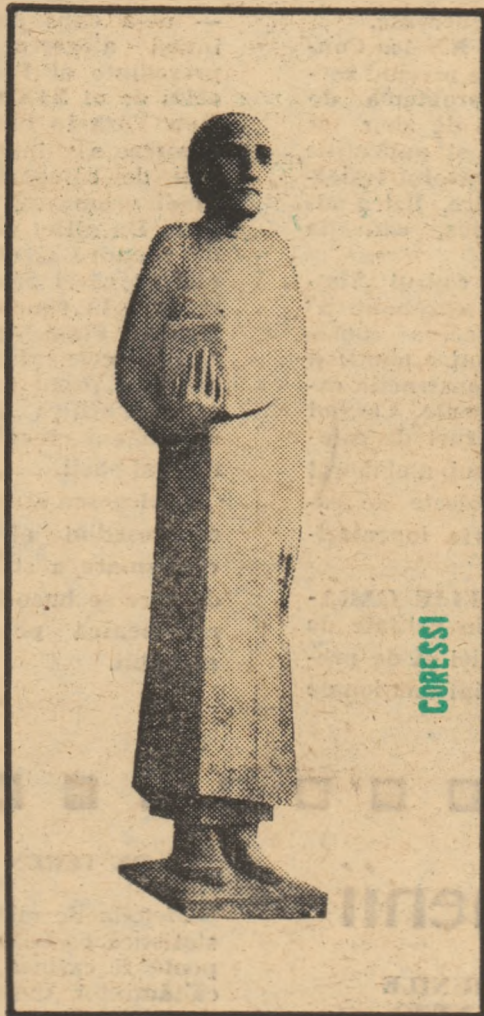
„ALBINA” MEȘTERUL DÎMBOVIȚA

mai bine țara, a-
le materiale și
u a fi subliniat
cialistă il joacă
telor, comunelor
a fi cunoscute
e producătoare
noastre — revis-
i înfățișeze citi-

torilor ei, pe rînd, județele țării. În acest
fel răspundem și solicitărilor unui mare
număr de cititori care doresc să fie infor-
mați cit mai complet, asupra realităților
actuale, asupra trecutului și perspective-
lor fiecărui județ.

Azi îndeplinim dorința dumneavoastră,
stimați cititori, prezentîndu-vă JUDEȚUL
DIMBOVIȚA.

CORESSI

TRIBUNA CETĂȚENEASCĂ

Vorbea un bărbat în puterea virstei, măsurat
în gesturi, cîntărit în vorbe, hotărit în glas. Vor-
bea în numele ordinii morale și cetățenești, al
bunului simț gospodăresc, al dragostei și inter-
esului față de oameni.

Figură blindă. Energie stăpînită de gradul
cumpănit, exprimat în vorbe rostite ca un adev-
vărat cărturar.

— Comuna arată ca un șantier... Dacă oamenii
se cultivă totul va fi mai frumos, viața tuturor
cetățenilor va fi mai liniștită și în comună ne
vom putea desfășura mai bine treburile noas-
tre... Tineretul are de unde să primească educa-
ția, datorită mediului înconjurător prielnic.
Merg dese ori la căminul cultural, la întîlnirile
tinerilor, la filme și spectacole. Din păcate mai
sînt cîțiva tineri pe la noi care nu înțeleg să se
comporte cum se cade. I-aș putea constringe,
dar nu totul e constringerea. Propun să ne stră-
duim să avem o opinie de masă ; toți să avem
aceeași comportare față de unele fapte, nu prea
frumoase, care mai apar. În felul acesta, vîzînd
că nimeni nu aprobă aceste fapte, cei în cauză
se vor îndrepta mai repede și nu vor mai oferi
exemple negative...

Om de atitudine cetățenească, care nu-și pre-
cupește nici vremea de odihnă pentru a fi in-
totdeauna de față acolo unde trebuie îndreptat

ceva, sau unde se cade a lua o hotărîre catego-
rică. Om de inițiativă : împreună cu directorul
căminului cultural și cu cadrele didactice, a or-
ganizat prelegeri, concursuri, întîlniri cu oa-
menii și copiii comunei pe teme de circulație,
de păstrare a bunului obștesc. De respectare a
legilor și hotărîrilor locale. Om stimat de lo-
cuiori, apreciat de organele locale de conducere,
bine cunoscut și de copii. În casă e primit ca un
oaspete, iar la căminul cultural ca un bun pri-
eten al activităților cultural-educative. Printre
gospodari, e considerat gospodar, după cum nu se
destăinuiau cei cu care am discutat la sfîrșitul
sesiunii comitetului Consiliului popular al co-
munei Brănești, la care asistăm serile trecute.

— E unul dintre cei mai buni militanți pe
care i-am avut în comună...

— Este un om de ispravă, drept și conștiin-
cios.

— E cel mai bun activist cultural al nostru !
Părerile deputaților, ale oamenilor comunei,
despre plutonierul major Gogean C. Gheorghe,
confirmau părerile formate în timp ce ascultam,
emoționați și bucurîndu-ne, cuvîntul lui, cuvîntul
unui cetățean care știa să-și facă total și valo-
ros datoria în fața problemelor și aspectelor ri-
dicate de viață, în fiecare zi și în fiecare ceas în
evoluția continuă a comunei și satului de azi.

privind popularea apelor țării
cu specii noi de pești care se
pot hrăni cu vegetație acvati-
că, ceea ce în condițiile eleș-
teilor și iazurilor amenajate,
vor duce la scăderea consumu-
lui de furaje și la ieștinirea
prețului de cost. Cercetătorii au
reușit să obțină reproducerea
noilor specii de pește — care
în mod normal se înmulțesc

OAMENI ȘI FAPTE

ÎN PREZENT ȘI

VIITOR

în ape rezezi prin metode arti-
ficiale, folosind hormonul hi-
pofizar... Perspektiva : crește-
rea producției de pește, depă-
șindu-se 2.500 — 3.000 kg pește
la hectarul de bazine naturale,
amenajate.

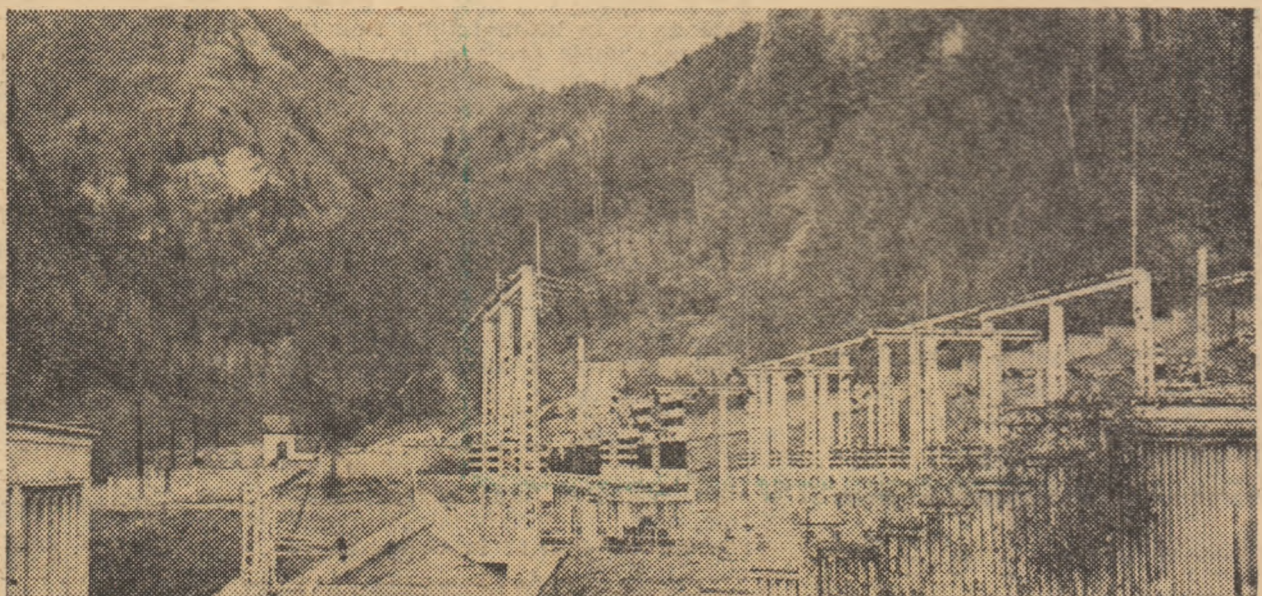
● Anul acesta, în unitățile
agricole de stat ale județului se
realizează investiții în valoare
de peste 60 milioane lei : iri-
gații, desecări, combaterea e-
roziunii solului, îmbunătățirea
pășunilor și fînelor și altele.
Exemplu : la ferma Doicești
pe o suprafață de circa 140
hectare de teren cu grad cres-
cut de eroziune s-au plantat

meri Jonathan, obținîndu-se
rezultate îmbucurătoare — me-
todă extinsă și la fermele Băr-
buleț și Buciumeni.

● Ouă — în medie 184 bu-
cîți la o găină la Combinatul
avicol Găești ; pomi roditori
— producție anuală de circa
45 de mii tone fructe ; aparataj
tehnic la domiciliu — peste
15.000 televizoare, peste 5.000
mașini de cusut, aproape 20.000
de aparate de radio ; transport
— peste 19.600 persoane trans-
portate într-o singură zi pe
județ ; cărți — peste 800 de mii
de exemplare în circulație...
Iată numai cîțiva indici ai rit-
mului, ai spiritului gospodăresc
și valorilor concrete, reprezen-
tînd treapta de azi a unor bo-
gății și realizări dimbovițene.

● Cuvîntul AUR în această
parte a țării are câteva feiuri
de utilizare în prezentarea bo-
gățiilor județului : aurul negru
— petrolul ; aurul verde
— pădurile ; aurul alb — puterea
energetică ; miini de aur —
hărnicia constructorilor, mește-
rilor, tehnicienilor ca și a tu-
tutorilor celor care pregătesc vii-
torul de aur al vieții sufletești
și materiale a întregului județ
Dimbovița !

Hidrocentrala de la Moroeni

Prezidiul celui de-al XX-lea Congres al F.I.A. Al doilea din dreapta — academicianul Elie Carafoli

O NOUĂ CONFIRMARE A PRESTIGIULUI ȘTIINȚEI ROMÂNEȘTI

Recent s-au desfășurat în Argentina lucrările celui de al XX-lea Congres jubiliar al Federației internaționale de astronautică, for de mare prestigiu internațional în a cărei conducere, ca președinte, se ilustrează un om de știință român: acad. ELIE CARAFOLI.

Semnificația acestui congres jubiliar este deosebită prin complexitatea problemelor care au fost supuse dezbaterilor în contextul actualelor victorii obținute în explorarea spațiului cosmic. Această manifestare științifică internațională a fost onorată de prezența președintelui Republicii Argentina generalul Juan Carlos Onganía, precum și a secretarului general adjunct al O.N.U. L. N. Kutkov.

Federația internațională de astronautică are afiliate 57 de societăți naționale numărând peste 60 000 de membri. Congresele care polarizează interesele unui număr impresionant de oameni de știință de pe toate meridianele globului constituie o tri-

bună de exprimare a unor idei și proiecte îndrăznețe și generoase.

Pe agenda celui de al XX-lea Congres au figurat probleme privind cercetarea Cosmosului, probleme de propulsie — traiectorie de zbor și optimizare, construcția și aplicațiile sateliților științifici, controlul traiectoriei rachetelor cosmice, fizica atmosferei, bioastronautica, educația prin sateliți etc.

Tot cu acest prilej în cadrul „Simpozionului de istorie a astronauticii” s-a prezentat comunicarea românească privind unul dintre pionierii și experimenterii în construcția rachetei cu mai multe trepte, Conrad Has din Sibiu care alături de colaboratorul său Ion Vaľahul, a elaborat și verificat practic proiecte de rachete surprinzătoare prin ingeniozitate și clarviziune.

Am solicitat acad. ELIE CARAFOLI, impresiile sale în calitate de reprezentant al României și de președinte al Federației internaționale de astronautică.

— Vreau să subliniez de la început — ne-a spus acad. Carafoli — că însăși alegerea mea în calitate de președinte al Federației cu prilejul celui de al XIX-lea congres ținut la New York în 1968 constituie o recunoaștere a științei românești, a politicii de colaborare cu toate țările lumii promovată de România socialistă. De altfel nenumărate mărturii de prețuire și omagii aduse României al cărei reprezentant eram au răsădit la congresul desfășurat la Mar del Plata. Am satisfacția unanimii aprecieri finale privind acest congres „drept un model de colaborare științifică internațională care stimulează creația în folosul omenirii și al păcii.

Realegerea acad. ELIE CARAFOLI ca președinte al F.I.A., este o nouă confirmare a stimei și prestigiului de care se bucură știința și tehnica românească pe toate meridianele globului.

H. L.

Cum se măsoară oamenii

• BIostatistica și POPULAȚIA • DE LA DIMENSIUNILE REALE LA... CONFECȚII • O METODĂ APLICABILĂ ÎN ANTROPOLOGIE, MEDICINĂ, INDUSTRIE, ARTĂ.

Dimensiunile fizice ale oamenilor — înălțimea talia, greutatea — au interesat pe cercetători încă din antichitate. Hipocrat părintele medicinei a arătat, cel dintâi, influența condițiilor naturale de mediu (apă, aer, alimentație) asupra dezvoltării fizice a oamenilor. Medicul roman Galen considera că stăpânirea dezvoltării unor oameni înalți, grași cu părul negru, în timp ce regiunile muntoase determină formarea unor oameni mici de statură și corpolenți.

Abia în timpul Renașterii, însă, au fost puse bazele unor metode științifice pentru studierea proporțiilor corpului omenesc. Leonardo da Vinci a fost, printre altele, și precursorul studiului anatomic al dimensiunilor fizice ale omului.

CE ESTE „ACCELERAȚIA”

În zilele noastre aceste măsurători se fac în mod curent cu aparatură din ce în ce mai perfecționată, în diverse scopuri. Examenul de acest fel interesează atât antropologia — ramură a științei care se ocupă de originea și evoluția omului și a raselor umane — cât și medicina, biologia, biostatistica sau chiar industria.

În țara noastră, cercetări de acest fel se fac în mai multe institute. Cele mai ample studii au fost efectuate de către Institutul de igienă și protecția muncii din București. Cu ocazia unei astfel de cercetări au fost culese date antropometrice (măsurători corporale) pe 310 000 de copii și tineri până la 18 ani. La această măsurătoare s-a constatat așa-numitul „fenomen al accelerației creșterii”: înălțimea fetelor și băieților din orașe a crescut în 7 ani cu 0,2—4,5 cm., iar greutatea — cu 1—4,5 kg.; în mediul rural, creșterea a va-

riat între 0,7—2,7 cm. (înălțime) și 0,2—2,1 kg. (greutate).

Cauzele acestei „accelerații” au fost analizate de medici și biologi. Ele țin de creșterea nivelului de trai și a altor factori pe care nu este aici locul să-i enumerăm.

Stabilirea unor indici antropometrici medii pentru țara noastră este importantă și pentru aprecierea dezvoltării fizice a unor grupuri de populație sau indivizi. Se pot lua astfel măsuri corespunzătoare în cazurile deficitare.

FOTOGRAFIA VINDE ÎN AJUTOR

Dar măsurătorile antropometrice sînt de mare interes și în industria confecțiilor. Pentru a putea ști ce proporții din fiecare „mărime” sau „grosime” de confecție să se fabrice, industria trebuie să cunoască necesitățile „pe viu”. Numai în acest fel industria de confecții poate pune la dispoziția publicului o gamă cât mai variată de „mărime” și în cantități cât mai adecvate cererii.

Metodele de măsurare a populației, cunoscute și practicate de multă vreme, s-au limitat la operații manuale. Pentru un lot mare de indivizi, aceste metode sînt destul de greoaie. Iată de ce în ultimul timp s-au pus la punct unele procedee modernizate. Una din aceste metode elaborate de un colectiv de cercetători români format din dr. Cantemir Rîșcuția, ing. Chiril Petrescu și dr. Emilian Wittner este metoda fotostereotomică. Prin această metodă, măsurarea se face indirect adică persoana este fotografiată în anumite condiții (stereofotografii), iar imaginea obținută servește ulterior la calcularea dimensiunilor corporale. În acest mod, noul procedeu poate furniza toate datele cerute de lucrătorii din sectorul confecțiilor precum și aspectele corporale — silueta, ținută în condiții superioare, de o mare precizie, o foarte bună reproductibilitate, o mare operativitate și o siguranță mult sporită în obținerea rezultatelor.

PE TEREN ȘI ÎN UZINĂ

Metoda de măsurare și prelucrare statistică pe bază de stereofotografii, poate fi extinsă și la industria încălțămîntului, industria mobilelor, industria transporturilor în general, își poate găsi o largă aplicare și în medicină, în artele plastice (sculptura) și în alte domenii.

O primă aplicare a metodei fotostereotomice, cu scopul studierii comparative a feței și craniului a fost realizată de dr. Cantemir Rîșcuția pe un lot de 200 studenți olandezi și pe o serie de crani, în anul 1968, la Institutul de antropologie de la Utrecht (Olanda), precum și pe un lot de tineri români din ținutul Zărandului.

În prezent, în Laboratorul de igienă și antropologie aplicată al Fabricii de confecții și tricotaje București și Laboratorul de antropologie al Institutului de cercetări medicolegale din București se lucrează la extinderea aplicării experimentale a metodei pe plan uzinal.

Dr. E. ROȘIANU

După un zbor de 10 zile, nava spațială „Apollo-12” a revenit pe Pămînt. Ea a amerizat în apele Pacificului la sud de insula Paqo Paqo din Arhipelagul Samoa.

Expediția lunară „Apollo-12”, cu cosmonauții Charles Conrad, Richard Gordon și Alan Bean la bord, înseamnă un nou triumf strălucit al omului pe drumul cercetării Cosmosului. Ea a îmbogățit astronautica cu o serie de date importante. Astfel, s-a dovedit că navele cosmice pot fi lansate în spațiu și pe timp de furtună. Pe Lună există condiții destul de bune de lucru. Gravităția, care e de șase

A DOUA EPOPEE SELENARĂ

ori mai mică pe Selena decît pe Terra, nu dăunează activității omului. Dimpotrivă, o face mai plăcută, mai ușoară. S-a dovedit, de asemenea, posibilitatea de manevrare automată și manuală a navelor cosmice, ceea ce a permis ca modulul lunar să aselenizeze cu o precizie uimitoare la punctul fixat. Toate manevrele de cuplare, decuplare, întîlnirea pe orbită, ca și revenirea pe Pămînt s-au desfășurat în conformitate cu programul stabilit. Micile defecțiuni ivite pe parcursul zborului au putut

fi înlăturate destul de repede și fără a influența în mod negativ evoluția navei.

Misiunea „Apollo-12” s-a încheiat cu succes. Ea furnizează oamenilor de știință date deosebit de importante, care vor permite ca în curînd să pornească pe traseul Pămînt — Lună alte astronave ale căror echipaje vor efectua experiențe din ce în ce mai complexe. Nu peste mult, astrul nopții va deveni un corp ceresc locuit de oameni.

S. L.

Pentru a trăi, celula are nevoie, printre altele, și de o anumită cantitate de oxigen, pe care o asigurăm prin respirație. Numărul mișcărilor respiratorii variază la om după sex și vîrstă. Astfel, la bărbați, ele sînt 14-16 pe minut, la femei 18, iar la copii 18-20. În caz de efort fizic, mișcările respiratorii pot ajunge la 30-40 pe minut și chiar mai mult. Măsurat în litri, aerul luat de plămîni în acest timp ajunge, în mod normal, la 81 litri, iar în cazul eforturilor — pînă la 140-150 litri pe minut. Mișcările respiratorii trebuie să fie regulate și perfect adaptate nevoilor organismului.

Pentru ca funcția respiratorie să fie normală, trebuie ca schimbul de gaze (oxigen-bioxid de carbon, așa cum se face la plămîni) de la nivelul tuturo celulelor din țesuturile omului să se acorde perfect cu funcția aparatului respirator. Dacă acest acord nu mai este perfect, apar tulburări manifestate prin insuficiență respiratorie, datorită unei proaste ventilații, determinate de mișcări reduse ale cutiei toracelui.

Iată, de pildă cîteva exemple de oprire sau tulburare, pentru scurt timp, a respirației: un duș rece, strănutul sau tusea, emoțiile puternice etc.

Mecanica respirației este reprezentată de variațiile de volum care se produc în cutia toracelui. În inspirație, ridicarea coastelor și coborîrea diafragmei, determină — datorită măririi volumului toracelui — pătrunderea aerului în plămîni, iar ridicarea diafragmei și coborîrea coastelor în actul expirației evacuează oxidul de carbon din plămîni.

SFATUL MEDICULUI

SĂ ÎNVĂȚĂM SĂ RESPIRĂM

Mișcările cutiei toracelui trebuie să fie ample, pentru a introduce în plămîni o cantitate de aer cât mai mare. Dacă ridicăm miinile ușor în sus, odată cu introducerea aerului și apoi le coborîm, vom observa că debitul de aer este mai mare. Așa este bine să facem după eforturi, pentru a ajuta organismul să-și echilibreze nevoia de oxigen.

Urînd dealuri, scări la etaje multe sau făcînd muncă fizică grea, este recomandabil să nu se respire cu gura deschisă, pentru ca introducerea aerului se face astfel direct în plămîni. În general, trebuie să tragem aerul pe nas, cu gura închisă, și să-l eliminăm cu gura deschisă.

Oamenii care au depășit 50 de ani prezintă o scădere a debitului respirator, datorită reducerii potențialului fiziologic al plămînilor. Noi le recomandăm să-și controleze mișcările respiratorii, mai cu seamă în timpul eforturilor fizice.

Fumătorii au un debit de oxigen scăzut. Noi le recomandăm ca în eforturi sau după eforturi să nu fumeze.

La munte, la țară, aerul este mai curat, iar debitul de oxigen este mai mare în respirație, în timp ce la oraș, unde aerul conține substanțe emanate de la mașini, industrii etc., aerul este impurificat și conținutul de oxigen redus. Oamenii care trăiesc de obicei în mediul cu aer curat, cînd vin în cel de la oraș, de industrie, au senzația că nu se satură organismul lor cu oxigenul pe care îl iau în timpul respirației. Reglarea respirației în astfel de situații durează mai mult, căci este necesară o perioadă de acomodare.

Dr. EUGEN ȘERBĂNESCU

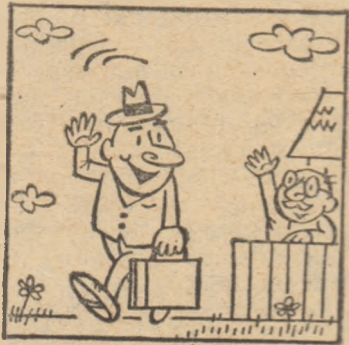
ASIGURĂRILE ADAS = MĂSURI UTILE DE PREVEDERE

ASIGURAREA „TURIST”

Muntele și marea sînt accesibile în zilele noastre tuturor oamenilor muncii. Oricine, oriunde ar domiciliu, pornește deseori în excursia la munte sau la mare.

Intr-o astfel de drumeție a pornit, în zilele călduroase ale începutului de septembrie din acest an, și tractoristul Gheorghe Apetre, de la o stațiune de mașini și tractoare din apropiere de Suceava. Pregătise tot ce era necesar în acest scop. Uitase doar un amănunt: să materializeze spiritul său de prevedere, dovedit în numeroase situații, printr-o asigurare încheiată la ADAS.

Aflase — și nu era nici un secret în aceasta — că măsura de prevedere cea mai potrivită pentru cei care părăsesc domiciliul pentru o perioadă scurtă, plecînd în concediu, drumeții sau la locul de muncă situat la orice depărtare de locuință, este asigurarea „Turist”.

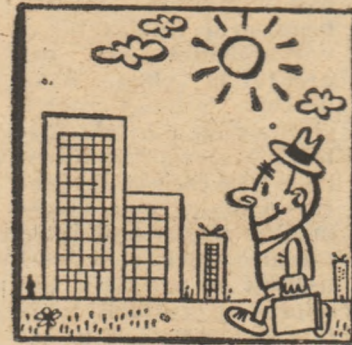
— Nu uita, i-a strigat tatăl lui Gheorghe Apetre, în timp ce își luau rămas bun, să te oprești, așa cum mi-ai promis, și la ADAS.

Și Gheorghe Apetre nu a uitat că promisese să ia o măsură de prevedere. Înainte de a se urca în tren, s-a oprit la ADAS, a plătit 15 lei și a luat o măsură de prevedere valabilă timp de o lună. Atît este durata unei asigurări „Turist”.

Cel care alege această formă de prevedere are siguranța că Administrația Asigurărilor de Stat va plăti sume variînd între 5 000 și 25 000 de lei pentru situațiile de invaliditate permanentă și de deces din accidente și pentru pagubele la bunurile gospodărești.

Sumele sînt diferențiate în funcție de natura accidentului — și bineînțeles — de urmările acestuia.

Iată de ce cînd a ajuns pe litoral, Gheorghe Apetre putea spune că nu uitase sfatul tatălui său.

Consemnînd cele de mai sus, avem în vedere faptul că zilele de concediu se eșalonează pe întreg anul, atît vara cît și iarna, că drumețiile se organizează în orice anotimp și că plecările din localitate pentru diferite interese, nu au în vedere o anumită lună sau o anumită perioadă a anului.

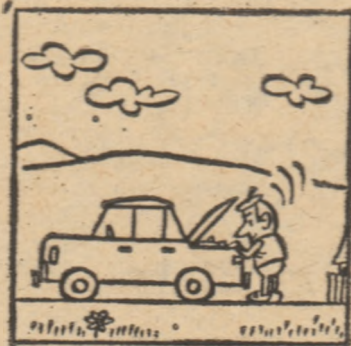
Iată de ce este bine să se rețină faptul, că asigurarea „Turist” folosește oricînd persoanelor care vor să ia o măsură de prevedere, deosebit de utilă.

Consemnări de AUREL CRISAN
Desene de NIC. NICOLAESCU

ASIGURAREA AUTOTURISMELOR

În ultima vreme s-a constatat că numeroși oameni ai muncii de la sate investesc cîștigurile lor în cumpărarea unor bunuri ce devin din ce în ce mai apreciate: autoturismele. Așa a făcut și brigadierul Marin Popa din Băilești-Dolj. El își dorea de mult un autoturism, cu care să poată străbate șoselele țării, să viziteze diferite localități, să meargă la munte sau la mare etc.

Încetul cu încetul a adunat suma necesară și a devenit posesorul multrîvnitului autoturism. Aflase însă că Administrația Asigurărilor de Stat, în dorința de a veni în sprijinul posesorilor de autoturisme — cît și a persoanelor care conduc autoturismele altor persoane sau a organizațiilor socialiste —, a introdus unele asigurări deosebit de utile. Dintre acestea, Marin Popa a ales asigurarea pentru cazurile de avarii și despăgubiri civile. A încheiat asigurarea respectivă chiar din primele zile după cumpărarea autoturismului. Prima de asigurare se calculează în funcție de capacitatea cilindrică a autoturismului respectiv. Suma este convenabilă, asigurarea încheiată dînd posibilitatea să se obțină despăgubiri în cazurile de stricăciuni sau distrugerii accidentale ca urmare a unei ciocniri subite cu alte mijloace de transport sau cu orice lucruri mobile sau imobile, izbire, cădere, derapare, răsturnare etc.

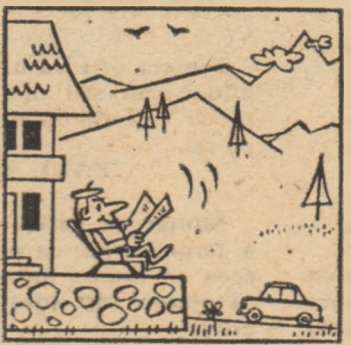

Cînd, după aproape 4 luni, Marin Popa a izbit mașina de un copac, cooperativa din orașul cel mai apropiat a întocmit un deviz de cheltuieli în valoare de aproape 10 000 lei. Brigadierului îi lipsea suma necesară, dar în baza asigurării la ADAS, Instituția de asigurare a plătit valoarea reparației, ceea ce a constituit dovada concludentă a utilității asigurării încheiate la ADAS.

După cîtva timp, atunci cînd brigadierul a dorit să viziteze unele țări vecine, s-a adresat din nou Administrației Asigurărilor de Stat, înainte de plecare. Cu acest prilej a aflat că, plătiind o sumă destul de redusă, poate extinde valabilitatea asigurării, astfel încît aceasta să reprezinte o măsură de prevedere pentru diferitele situații ce se pot ivi într-o călătorie de acest gen.

Bineînțeles, Marin Popa nu a ezitat să materializeze spiritul său de prevedere, solicitînd să i se facă extinderea asigurării pe care o avea încheiată la ADAS.

Odată luate măsurile de prevedere necesare, nimic nu mai tulbura liniștea brigadierului Marin Popa, nici chiar atunci cînd se odihnea pe terasa însoțită a unui rustic hotel, aflat departe, în munții Tatra.

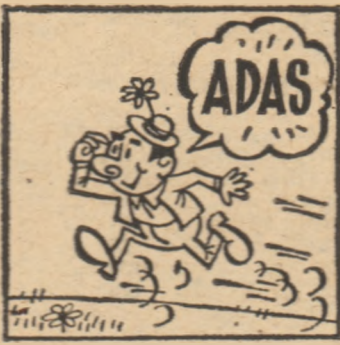
ASIGURAREA DE ACCIDENTE

Pe Ilie Stancu, locuitor într-o comună din apropierea Devei, l-am cunoscut în urmă cu cîtiva vreme. Pornise să se angajeze pe un șantier unde se construiește o importantă termocentrală din sistemul energetic al țării: Mintia. Înainte de plecare se purtau — așa cum era firesc — diferite discuții cu vecinii, cu alți muncitori de pe șantierul respectiv, cu rudele etc. Din una în alta a venit vorba și despre prevedere. Desigur, noțiunea aceasta complexă, despre care poporul nostru a creat numeroase proverbe, are valențe multiple. Prevăzător, este de exemplu cel care economisește banii la CEC. Prevăzător este și cel care adună diferite produse agro-alimentare pentru zilele geroase ale iernii.

Din discuțiile ce s-au purtat, în fața locuinței lui Ilie Stancu, a rezultat însă că cea mai potrivită măsură de prevedere este asigurarea la ADAS.

Dintre multiplele forme practicate de Administrația Asigurărilor de Stat — și despre care Ilie Stancu și alți gospodari citiseră în presă, în diverse prospecte sau ascultaseră informații la radio — a fost aleasă asigurarea de accidente. Aceasta putea fi utilă pentru numeroase situații, atît la activitățile din comună, din jurul gospodăriei dar — mai ales — la noul loc de muncă, pe șantierul despre care am amintit. Asigurarea de accidente se poate încheia atît pentru sume limitate cît și pentru sume convenite cu Administrația Asigurărilor de Stat. Primele sînt foarte convenabile, măsura de prevedere dovedindu-se foarte ușor de realizat.

Iată de ce, și iată cum a ajuns Ilie Stancu să devină posesorul unei polițe de asigurare de accidente. Este poate locul să amintim că aceasta reprezintă posibilitatea de a obține suma asigurată, sau o parte din ea, în cazul a numeroase accidente dintre care menționăm: explozia, prăbușirea de teren, lovirea, căderea, aruncarea, atac din partea altei persoane sau a unui animal, curent electric, arsuri, degerări, înec, intoxicațiile subite, asfixierile din cauze subite, accidentele întîmplate ca urmare a circulației mijloacelor de transport sau din cauza accidentelor întîmplate acestora, precum și cele întîmplate de funcționarea sau folosirea mașinilor, aparatelor, instrumentelor, sculelor etc.

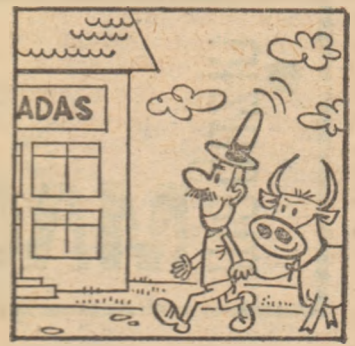

Bucuros că luase măsura de prevedere pentru care plătitese doar cîtiva lei, Ilie Stancu îi spunea soției: — Miine plec pe șantier, dar, sînt acum mai liniștit. La aceasta contribuie măsura de prevedere pe care am luat-o.

ASIGURAREA ANIMALELOR

L-am vizitat, nu demult, pe Gheorghe Popescu, din comuna Nanov, județul Teleorman. Este un operator cunoscut pentru priceperea și hărnicia sa. Cu banii cîștigați pentru zilele-muncă efectuate în cadrul cooperativei agricole de producție, el a pornit într-o zi de sîrbătoare spre tîrgul din comuna învecinată. De acolo a cumpărat, după tîrguieii îndelungate, o vacă de rasă Santa Gertruda. Aflase însă de la Marin, vecinul său, că Administrația Asigurărilor de Stat oferă posibilitatea să se ia o măsură de prevedere, prin încheierea unei asigurări facultative pentru animalele din gospodărie.

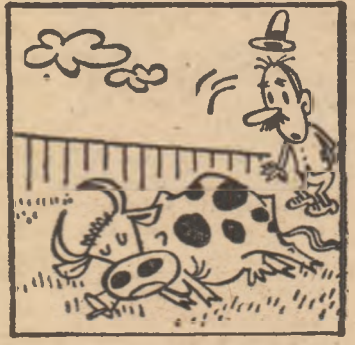
Așa se explică faptul că, în loc să pornească spre casă, Gheorghe Popescu s-a oprit mai întîi la ADAS.

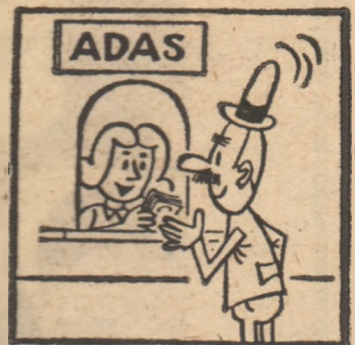
Aici a aflat cîteva din condițiile de bază ale asigurării facultative pe care dorea să o încheie. Inspectorul de asigurare i-a explicat că pot fi asigurate facultativ, la ADAS, bovinele, caprinele, porcinele și ovinele.

A mai aflat că asigurarea se poate încheia pe termen de un an sau pentru o perioadă mai scurtă, dar cel puțin pe șase luni.

Desigur, Gheorghe Popescu a solicitat și unele amănunte în legătură cu prima de asigurare ce trebuie plătită pentru a putea lua măsurile de prevedere respective. Suma era destul de convenabilă: cîteva zeci de lei. Bineînțeles Gheorghe Popescu a încheiat imediat asigurarea convenită și a pornit bucuros spre casă.

Iată însă că, după cîteva luni, din pricina asfixierii, vaca lui Gheorghe Popescu a murit. În gospodăria operatorului au fost cîteva zile de supărare firească. Soția și copiii, și chiar gospodarul, resimțeau lipsa animalului pierit. Dar, nu le-a fost greu să-și amintească de măsura de prevedere pe care o luaseră imediat după ce cumpăraseră vaca. Au anunțat organele competente, s-au întocmit formalitățile convenite și, după foarte puțin timp, gospodarul Gheorghe Popescu a fost înștiințat să se prezinte din nou la ADAS.

De această dată Gheorghe Popescu nu a mai plătit nici o sumă. Dimpotrivă, în baza constatărilor făcute de organele ADAS, operatorul a primit 2 350 lei. Totodată, el a primit și suma ce i se cuvenea din asigurare prin efectul legii.

După cîteva zile Gheorghe Popescu și soția sa au mers din nou la tîrg. De data aceasta au putut cumpăra o altă vacă fără să facă eforturi deosebite. Suma primită de la ADAS a ajutat la diminuarea substanțială a pagubei gospodarului.

LANȚ MUNTOS ÎN OCEANUL INDIAN

Sub patronajul UNESCO, s-a făcut o expediție de șapte luni în Oceanul Indian. Au participat 25 de țări, printre care U.R.S.S., Anglia R.F. a Germaniei și Statele Unite.

Rezultatele obținute de această expediție internațională sînt cu totul remarcabile. Astfel, s-a întocmit prima hartă a fundului Oceanului Indian, s-a descoperit între Malaezia și Australia un lanț de munți, orientat nord-sud, cu o lungime de 3600 km, neavînd nicăieri o deviere mai mare de 2 grade.

În timp ce Oceanul Pacific este plin de gropi adînci, Oceanul Indian este străbătut de munți înalți, dintre care

cîțiva își ridică vîrfurile deasupra apei.

În largul portului Djedda (Arabia Saudită), ieșirea la mare a orașului Mecca, s-a descoperit o vastă masă de apă fierbinte, la o adîncime de 50-100 metri, cu o temperatură ajungînd pînă la 55,9 grade Celsius și cu 30 la sută sare în componența sa, adică de 8 ori mai mult decît procentul normal.

De-a lungul coastei somaliene și în golful Aden, a fost reperată o zonă de 320 km lungime, unde temperatura apei la suprafață nu depășește 13 grade, cînd în mod normal ar trebui să aibă 22-23 grade.

PAUL TEODORESCU

Cetatea Tigăilor

Un frigider cît două stadioane

Acest frigider fabulos există la Bistrița-Năsăud. Este depozitul de fructe, recent intrat în funcțiune, cu o capacitate de 300 de vagoane. Merele stau aici de toamna pînă primăvara, în celule frigorifice, la temperatura de 0 grade.

Înainte însă de a trece la iernat, merelor li se face „toaleta” Lăzile cu Jonathane și cu Golden Delicios sînt coborîte pe benzi rulante într-un bazin cu apă. Cum s-ar spune, o baie la cadă. După aceea, alt elevator le scoate din apă și le dă pe mîna unui ștergător, bineînțeles tot automat. Uscate bine, merele sînt apoi sortate, ambalate și preluate cu lăzi cu tot de către electrostivuitoare care le duc din imensa hală de condiționare în celulele frigorifice.

Aici, compoziția aerului este schimbată, cantitatea de bioxid de carbon fiind ceva mai mare ca de obicei, pentru a opri procesul de maturizare a merelor și a le păstra tinere și proaspete. Pierderile sînt de 8 ori mai mici decît în silozurile cu aerisire prin curenți de aer. Economii realizate timp de 7 ani în felul acesta acoperă integral costul uriașului depozit de la Bistrița-Năsăud, cel mai modern din România și din sud-estul Europei.

Primele comenzi de fructe au și sosit din R.F. a Germaniei, țările Scandinave, Liban, insulele Canare.

N. CULCEA

DIN OBICEIURILE POPOARELOR

CEAIUL BURLACILOR

La primăria din localitatea belgiană Ecosine-Lalin, se organizează, în fiecare an, cu mare pompă, un ceai la care sînt invitați numai burlacii, femeile necăsătorite și fetele. Invitații vin îmbrăcați ca de nuntă, și sînt întîmpinați solemn de primar, de membri ai consiliului orașenesc și de orchestră. Lumea se veselește ca la o mare sărbătoare.

De remarcat că, în urma unor asemenea întîlniri, se contractează cel puțin jumătate din numărul căsătoriilor din localitate.

„BUCURIA BĂRBAȚILOR”

În fiecare an, în ziua de 8 ianuarie, în satul grecesc Monoclisia, toate treburile, socotite ca un privilegiu al bărbaților, sînt preluate de femei. În această zi, femeile taie găini și iepuri, merg la circiumă să stea de vorbă la un pahar de vin, taie lemne etc. Între timp, bărbații se luptă acasă cu cratițele și tigăile, cu mătura și copiii. Ei gătesc, spală rufele, deretică prin casă, îngrijesc copiii, consolindu-se cu gîndul că această „bucurie” nu le cade pe cap decît o dată pe an.

SOLUȚIA
ARITMOGRIFULUI
DIN NR. 46

Pe verticală de la A la B — Grigorescu.

— Pe orizontală — Negulescu, Andreescu Hăncilă, Negulici, Phoebus, Petrașcu, Rosenthal Kessu, Luchian, Ciupe.

CETATEA TIGĂILOR

O arhitectură de mari proporții străjuită de falnice metereze — așa apare ochiului trecătorului Cetatea Tigăilor, un conglomerat stîncos din Munții Ciucaș. Cine are curiozitatea și curajul să se apropie și să escaladeze meterezele sau să se strecoare prin fisuri, va întîlni, dispuse într-un veritabil labirint, aproape 40 de uriașe stînci calcareoase.

Dar să ne apropiem. Urcînd, trecem mai întîi centura exterioară a cetății naturale. Ajungem astfel în fața unei „porți” — o deschizătură de o izbitoare simetrie. Intrăm. Cetatea e împrejmuțată de o

multime de forturi și redute, toate dominate de turnul conic al Tigăii Mari. Apoi pașii ne poartă spre un pînten ascuțit, Acul Diavolului. Trecînd prin fața Marelui Păianjen, ne afundăm în cetate, ajungînd la o fereastră (strungă) înaltă, lucrată de apă și vînt, între niște falnici pereți stîncosi. Ciobanii o numesc Vijitoarea, sau Vrajitoarea pentru că atunci cînd vîntul vijie prin ea, se strică vremea.

Am numit doar cîteva din frumusețile acestei „cetăți” ce se lasă cucerită în mod pasnic pornind de la Cheia, sau de pe șoseaua ce unește pasul Bratocea cu Săcele.

DESPRE SIMȚUL IERARHIEI LA ANIMALE

În anul 1913 norvegianul Schifelderup-Ebbe descoperă că loviturile cu ciocul cu care se onorează atît de des păsările de curte, nu sînt date la întîmplare, ci vădesc o superioritate a acclora care lovesc. Astfel a observat că o anumită găină lovea pe celelalte fără nici un fel de ripostă, poate cel mult era ocolită, dar niciodată lovită.

Așa se întîmplă însă și în staulul de vite unde vaca de gradul cel mai înalt iese sau intră prima, e prima care se adapă și, bineînțeles pășește în capul cobanei. Tot așa la atelajele trase de ciini, de exemplu, ar fi vai de cinele care ar încerca să uzurpe locul conducătorului. Nici chiar omul, stăpînul atelajului, sîmbînd ordinea, nu-i poate determina să tragă la ham!

Dar mai bine observăm acest lucru în grădina zoolo-

gică unde întotdeauna unul și același urs va ocupa locul cel mai „strategic” pentru a se înfrupta din dulciurile pe care le dau vizitatorii și are culcușul cel mai bun.

Necruțatori de-a dreptul în ceea ce privește ierarhizarea sînt șoarecii! „Seniorii” nu acceptă ca în prezența lor să mănînce „prostimea” pe care o mușcă atît de violent, încît uneori mușcătura poate fi mortală.

Exemple s-ar mai putea aduce. Problema este, de ce factor depinde această autoritate, acest ascendent, acest spirit de dominație? Rolul agresivității pare foarte important, acesta fiind determinat nu numai de vigoare ci și de secrețiile endocrine. Dar aceste condiții fiziologice nu sînt singurele cauze.

De bun augur

Simbătă seara am avut plăcută surpriză a unei premiere: crainica ne-a cerut scuze pentru că emisiunea Cheia orașului a depășit spațiul afectat și programul a fost puțin decalat. Nu este vorba de o simplă formalitate ci de a accorda telespectatorului respectul cuvenit.

Deci s-a făcut și acest gest de bun augur pentru căutările pe care le observăm în programul tele. Toamna, așa cum era de prevăzut, cad frunzele moarte (comisarul Maigret) și noi emisiuni își cer dreptul la viață. S-au deschis Salonul literar și Stagiunea lirică. Rubrica Mai aveți o întrebare? în care se încearcă un dialog prin intermediul telefonului între telespectatori și personalități de prestigiu ale științei și culturii invitate în studio are nebănuite calități telegenice. Poate că în acea emisiune despre transplantul de cord, nu trebuiau grupate secvențele filmate la început ci fosite — așa cum s-a văzut că o cereau și întrebările — ca răspunsuri pe parcursul dialogului.

Și ca să fim în ton, mai avem o întrebare: de ce a fost uitată rubrica prin care ni s-a promis prezentarea folclorului diferitelor județe?

A. C.

PUNCTE... ALIMENTARE

După cum am promis cititorilor noștri, continuăm publicarea „listei de bucate” a regimului alimentar pe puncte. Dintre legume ne vom opri de astă dată asupra roșiilor și cartofilor în cîteva feluri de preparare a lor și asupra fructelor (crude, congelate, uscate etc.).

După cum se observă din punctaj, cine dorește să slăbească trebuie să reducă sau să elimine din alimentație cartofii. De asemenea, fructele — despre care se spunea că nu îngrășă și se recomanda chiar ca în unele zile alimentația să fie numai pe baza lor — însumează un mare număr de puncte.

ROȘII ȘI CARTOFI

Roșii crude 1 buc	6 pct.
Roșii conservate sau fierte (225 gr)	9 "
Roșii suc 1 pahar	10 "
Roșii sos 1 litru	4 "
Cartofi fierți fără coajă 1 buc.	21 "
Cartofi fierți cu coajă 1 buc.	23 "
Cartofi prăjiți 10 buc	20 "
Cartofi la cuptor 1 buc.	20 "

Cartofi piure cu lapte (225 gr.) 30 pct.

FRUCTE

Mere 1 buc	18 pct.
Suc de mere 1/4 kg.	28 "
Caise 1 buc.	5 "
Banane 1 buc.	23 "
Pere 1 buc.	25 "
Mandarine 1 buc.	15 "
Piersici 1 buc.	10 "
Lămii 1 buc.	6 "
Smochine 1 buc.	7 "
Smeură (225 gr.)	17 "
Căpșuni (225 gr.)	20 "
Cirese (225 gr.)	15 "
Coacăze (225 gr.)	18 "
Struguri (225 gr.)	18 "
Pepene galben (225 gr.)	20 "
Pepene verde (225 gr.)	22 "

FRUCTE CONGELATE

Mure 225 gr.	30 pct.
Frați 225 gr.	30 "
Smeură 225 gr.	30 "

FRUCTE USCATE

Prune 4 buc.	19 pct.
Caise 1 buc.	10 "
Smochine 1 buc.	15 "
Nuci 225 gr.	15 "
Alune prăjite 225 gr.	27 "
Migdale 225 gr.	27 "
Stafide 225 gr.	130 "
Castane 225 gr.	170 "

A apărut calendarul de perete

Nu uitați să vă procurați din timp tradiționalul calendar de perete „Albina”